Орган Руського Народного Союза в Америці

В лучности сила!

СВОБОДА

SVOBODA

РІК XXI. Джерзи Сіти, Н. Дж., четвер, 13-го марта 1913. Ч. 11. | VOL. XXI. Jersey City, N. J., Thursday, March 13, 1913. N. 11.

СПРАВОЗДАНЄ

Головної Контрольної Комісії, відбувшої ся на днях 7, 8, 9 і 10-го марця 1913 р. зі стану маєтку Р. Н. Союза за час від кінця місяця липня 1912 до кінця місяця лютого 1913 р.

ПРИХОДИ.

По конець місяця липня 1912 лишило ся в касі готівкою, принятою XII. Голов. Конвенцією	$106.384.06
За серпень 1912 вплинуло	14.823.71
„ вересень „	14.400.22
„ жовтень „	18.418.54
„ листопад „	15.220.68
„ грудень „	19.678.33
„ січень 1913 „	16.036.10
„ лютий „	16.193.69
Проценти від гроший до 1-го січня 1913	1.541.43
Разом прихід	$222.696.76

РОЗХОДИ.

В серпни 1912	$12.117.46
„ вересни	9.957.98
„ жовтни	27.725.11
„ листопаді	16.329.48
„ грудни	12.765.78
„ січни 1913	15.506.08
„ лютім	14.964.61
Разом розхід	$109.366.50

ЗІСТАВЛЕНЄ

Доходу було	$222.696.76
Розходу було	109.366.50
Остає в готівці	$113.330.26

На сю суму знайдено на банкових книжочках:

Market str. National Bank of Shamokin, Pa.	$5.329 96
National Bank of Shamokin, Pa.	0.50
Dime, Trust and Safe Deposit Shamokin, Pa.	20.058.36
German Saving and Deposit Bank Pittsburgh	6.553.17
Pittsburgh Trust Co. of Pittsburgh, Pa.	2.622.35
Union Trust Co. of Pittsburgh, Pa.	2.882.25
First National Bank of McAdoo, Pa.	6.439.31
Market str. National Bank of Shamokin, Pa. на „check account"	3.992.95
Dime, Trust and Safe Dep. Co. Shamokin, Pa.	37.969.24
National Bank of Shamokin, Pa.	3.796.31
Dime, Trust and Safe Dep. Co. Shamokin, Pa.	4.395.42
National Bank of Shamokin, Pa.	4.485.92
Dime, Trust and Safe Dep. Co. Shamokin, Pa.	2.186.60
Dime, Trust and Safe Dep. Co. Shamokin, Pa.	3.387.67
Dime, Trust and Safe Dep. Co. Shamokin, Pa.	3.195.42
National Bank of Shamokin, Pa.	153.76
Market str. National Bank Shamokin, Pa.	6.963.92
Market str. National Bank Shamokin, Pa.	8.597.06
У п. А. Шаршоня, як касіера Р. Н. С. готівкою	511.78
Разом знайдено	$123.521.95
Нескишованих чеків на суму	10.191 69
Дійсний стан готівки	$113.330.26

РУСЬКИЙ МОЛОДЕЧИЙ СОЮЗ.
ДОХОДИ.

На послідній XII. Гол. Конвенції остало в касі	$16.712.46
В серпню 1912 вплинуло	442.99
„ вересню „	407.04
„ жовтню „	450 64
„ листопаді „	472 92
„ грудни „	545.57
„ січни 1913 „	465.88
„ лютім „	528.19
Проценти від гроший	255.80
Разом прихід	$20.281.49

РОЗХОДИ.

За серпень 1912	$15.00
„ вересень	37 00
„ жовтень	20.00
„ листопад	20 00
„ грудень	20 00
„ січень 1913	298.50
„ лютий	420.00
Разом розхід	$830.50

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Приходи	$20.281.49
Розходи	830 50
Остає в готівці	$19.450.99

Сю суму провірено на банковій книжці.

С В О Б О Д А.
ДОХОДИ.

Новий завідатель п. А. Савка перебрав від бувшого менаджера готівкою в сумі	$1.715.45
Від 8-го жовтня 1912 до кінця лютого 1913, т. є від послідної контролі аж по день 28-го лютого с. р. вплинуло:	
За передплату за „Свободу"	557.61
За оголошеня брацтв і товариств	64.84
За приватні бізнесові оголошеня	1.165.48
За орґан Р. Н. Союза	6.295.00
За друки від Р. Н. Союза і календарі	3.257.50
За друки для брацтв і товариств	204 24
За друки для приватних осіб і фірм	42.25
За книжки власного і чужого накладу	221.85
Надзвичайні приходи	69.91
Позичка на лінотайп	3.359 00
Разом прихід	$16.953.13

РОЗХОДИ.

Асекурація, рент, опал і чищенє льокалю	$596.15
Офісові видатки і оплата „express-ів"	267.74
Електрика і ґаз	176.17
Направа машин і реставрованє убікацій	307.31
Кліші, шнури, фарба і т. п.	104.16
Папір на „Свободу"	1.449.00
Оплата почтова за „Свободу" і видатки на марки	521.67
Видатки на приватні роботи як: папір, кліші і т. д.	2.966.34
За книжки власного і чужого накладу	68.13
Видатки на закупно інвентаря	4.438.75
Платня редактора, завідателя і робітників	5.353.69
Разом розхід	$16.249 11

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Приходи	$16.953.13
Розходи	16.249.11
Знайдено у завідателя п. Савки	$704.02

Весь маєток Р. Н. Союза представляє ся ось так:

Готівка Р. Н. Союза	$113.330.26
Готівка Руськ. Мол. Союза	19.450 99
Готівка „Свободи"	704 02
Дім Р. Н. Союза вартости	13.500.00
Вартість друкарні „Свободи"	20.000.00
Готівка за рент від дому	3.119.55
Разом	$170.104.82
Відтягнувши від тої суми сирітський фонд, що виносить	47.349.85
Дійсний стан маєтку	$122.754.97

Голона Контрольна Комісія уважала своїм обовязком переглянути діловодство рекордового секретаря п. М. Угорчака і знайшла все у взірцевім порядку, а результат в обчисленю всіх членів Р. Н. Союза був такий:

На послідній Голов. Конвенції всіх членів Р. Н. С. мав 14.430

По конець лютого с. р. усіх членів було 16.664

Значить, Р. Н. Союз зріс в протягу 5 і пів місяця о 2.234 членів.

Руський Молодечий Союз на послідній Конвенції числив 1.950, а по конець лютого с. р. було 2.806, отже зріс о 856 членів.

Рівнож переглянено і редакційну бібліотеку і всі поквітованя п. редактора знайдено також у взірцевім порядку.

Одним словом, господарку в цілім Р. Н. Союзі знайдено в найкраснім порядку і за се ми — Головна Контрольна Комісія всім Урядникам Р. Н. Союза виявляємо своє повне признанє.

Jersey City, N. J. February 10, 1913.

о. В. Балог,
С. Милянович,
Й. Ялечко,
головна Контр. Комісія.

Важне.

До пп. місцевих урядників Р. Н. Союза в Америці.

На підставі ухвали послідної XII. Гол. Конвенції вступне від новоприступаючих, *чи то на ціле посмертне, чи на половину посмертного* є слідуюче:

За члена від 21 до 30 літ	$0.50
„ 31 літ	0.75
„ 32 „	1.00
„ 33 „	1.25
„ 34 „	1.50
„ 35 „	1.75
„ 36 „	2.00
„ 37 „	2.25
„ 38 „	2.50
„ 39 „	2.75
„ 40 „	3.00
„ 41–42 „	3.50
„ 43–45 „	5.00

Длятого, почавши від дня 1-го марця с. р. зволять місцеві урядники застосуватись до сеї ухвали і відбирати від новоприступаючих та присилати до каси Р. Н. Союза лиш таке вступне, яке вказує повисша табелька. Не застосувавшись до сего, нововступаючі не будуть приняті а місцеві урядники дотичного відділу наразять себе на наслідки. приписані § 355-им стат. Р. Н. Союза.

Гол. Уряд Р. Н. Союза.

РОЗПОРЯДЖЕНЄ.

Сим взиваєть ся П. Т. місцевих урядників Р. Н. Союза, щоби з днем 15-го марта 1913 р. кождий відділ Р. Н. Союза постарав ся о свою власну почтову баксу і сталу адресу. Часте змінюванє адреси відділу місцевого секретаря спричинює богато клопотів як для відділу так і для Гол. Уряду Р. Н. Союза. В наслідок того богато важних урядових документів пропадає або спізняє ся.

ГОЛ. УРЯД Р. Н. СОЮЗА.

ОГОЛОШЕНЄ.

Отсим повідомляє ся пп. місцевих урядників. що смертні листи для жінок членів або мужів членкинь суть готові і длятого. наколи вмре жена членови або муж членкині, місцевий уряд має сейчас написати по такий смертний лист до виповненя до фінансового секретаря Р. Н. С., а не робити так, як практикувало ся до тепер. Притім заявляє ся, що як смертні листи членів так смертні листи жінок членів чи мужів членкинь, а також просьби о запомоги членів, мусять бути т о ч н о виповнювані, бо в противнім разї звертати ся їх буде до поправи і вони не будуть принимані до відома.

За Голов. Уряд Р. Н. Союза:
Д. Капітула, предс.
С. Ядловський, ф. секр.

РОЗМЕТ Р. Н. СОЮЗА ЗА МІСЯЦЬ МАРЕЦЬ 1913.

Член на ціле посмертне платить $1.00, а на половину посмертного $0.61.

ДОПИСИ.

НАРОДНИЙ ВЕЧЕР В НЮАРКУ, Н. ДЖ.

В недїлю, дня 23-го лютого с. р. відбув ся в Нюарку, Н. Дж. великий Народний Вечер, на якім гостив Делеґат просьвітних та господарських львівських інституцій, п. Семен Демидчук. Тому, що гостина п. С. Демидчука становила не аби-яку подію в народнім житю тамошних Українців, годить ся менї розказати дещо про сю гостину і загалом подїлити ся вражінями з неї з шановними читачами „Свободи“.

Вже о год. 7-ій з вечера наповнила ся публична саля „Юніон Гал“ на розї улиць Савт Орендж Аве. і Брум нашими людьми з ріжних кінців Нюарку. Між зібраними були старші і молодші, були матери з дїтьми на руках, були російські Українцї, Українцї-латиняне, а й деякі поступовійші Росіяне. З посторонних гостей явили ся: о. Алексей Улицький з Джерзи Сіти з делеґатами, п. Й. Стеткевич, редактор „Свободи“, п. А. Савка, управитель „Свободи“, п. А. Шостак з Джерзи Сіти, п. В. Каськів, дякоучитель при церкві сьв. Петра і Павла в Джерзи Сіти, п. А. Ґела, дякоучитель з Пасаїк також з делеґатами і многі инші. Загальне число публики могло виносити яких 4 сотки.

Кілька хвиль по год. 8-ій явив ся на сали п. Демидчук в товаристві о. Н. Понятишина, нюарського руського пароха. Як лише переступив шановний Делеґат поріг салї, повстала зібрана громада зі своїх місць і, плескаючи в долоні, витала його окликами: „Славно“. Відтак о. Н. Понятишин відкрив сей Вечер влучною промовою, в якій представив п. С. Демидчука зібраній публицї, вказав на цїль його приїзду до Америки і звернувшись до нього лицем, зложив йому іменем нюарських Українців щирий, руський привіт. На предсїдателя Вечера покликав о. Н. Понятишин п. Костя Галушку, на що зібрані згодили ся через акламацію. П. Галушка, обнявши провід, подякував зборам за довіре і взвавши всїх до гідного захованя, покликав на писарів пп. Івана Бардаля і Теодора Присташа. Потім запросив п. Галушка до слова п. Делеґата.

П. С. Демидчук, натякнувши попереду на сьвітлїйші моменти з минувшини українського народа, зобразив сучасне його положенє в Росії, Австрії і Угорщинї. Сей стан нинїшного українства в Европі обговорював він із трох точок, а се: з точки просьвітної, економічної і полїтичної. Найбільше часу посьвятив галицькій Українї тому, бо під теперішну пору є вона українським Піємонтом. Особливо в чутку струну ударив він тоді, коли малював славну галицьку нужду; сю нужду, через яку наш нарід мусить кидати свою рідну землю і йти в сьвіт за хлїбом.

Дальше перейшов п. Речник на се, як наші брати в старім краю змагають ся визволити ся із сих оков, які їх доси вязали, як то за кожду пядь землї, за найменше і найслушнїйше своє право мусять вони бороти ся з своїми ворогами, головно польською шляхтою, котра хоче за всяку цїну удержати свою верховладу над ними. При тім вказував п. Делеґат на наших героїв, які в послїдних десятилїтях принесли великі жертви, навіть житє, для справи своєї Вітчини.

Потім говорив п. Демидчук про те оружє, яким днесь найслабші навіть народи виборюють собі красшу долю і значінє в сьвітї. Сим оружем є народна самосьвідомість, до якої дорога через просьвіту, через свою рідну школу. Накінець звернув ся з зазивом до нюарських Українців, щоб вони нїколи не рвали сих ниток, які вяжуть їх з рідним краєм, щоб все почували ся членами українського народа та уважали своїм сьвятим обовязком приходити з помочию для своєї Вітчини у її тяжких визвольних змаганях.

Бесїда шан. Делеґата тревала близько дві години, хоч і знати було на нїм утому тому, бо пополудни в тім самім дни промовляв він через півтретя години у сусіднім Пасаїку. А говорив п. Демидчук поволи, поважно і піднесеним голосом. Нїколи не силкував ся він лїтати попід хмари, як се часто роблять бесїдники в подібних випадках, лише говорив річево, трафляючи в саму середину сеї справи, яку обговорював. З цїлої його промови пробивав ся з одної сторони патріотичний біль на вид бідного, розбитого народа, а з другої сторони жеврiла в його словах якась, так сказати-б, пророча віра у воскресенє, у сьвітлу будуччину нашого народа. Тим-то прикував п. Демидчук своєю бесїдою увагу зібраної публики так, що здавало ся, наче-б вона ловила кожде слово, яке плило з його уст, і коли-б він був говорив ще другі дві години, то певно нїхто із слухачів не відчув би був нудьги. Що за свою промову дістав шан. бесїдник цїлу бурю довготреваючих оплесків і окликів, се так само зрозуміле, що про те й не треба менї згадувати...

Після промови п. Демидчука о. Н. Понятишин загрів палкими словами участників Вечера до складаня лепт на потреби „Рідної Школи“ і зараз розпочала ся збірка. Насамперед посипали ся поважнїйші датки від нюарських українських товариств, а потім три пари колектантів з капелюхами оберненими дном в долину перейшли ся по сали. В часї, як збирали ся жертви, „Український Боян“ під батутою місцевого дяко-учителя п. Теодозія Каськова сьпівав: „Думи мої“, „Не згасайте ясні зорі“, народний гимн „Ще не вмерла Україна“, американський гимн „Май контри“, „Не пора“ і инші.

Коли обчислено цїлу колекту, показало ся, що по оплаченю конечних видатків Народний Вечер в Нюарку приніс на „Рідну Школу“ *150 дол.* Як-жеж додамо, що о. Н. Понятишин жертвував від себе 1000 Корон (зн. поверх 200 дол.), то з Нюарку прийшла на „Рідну Школу“ поважну сумку бо звиш *350 дол.* Зваживши се, що нюарська українська громада не є так велика числом, згадана сума свідчить дуже вимовно о патріотичних почуванях сеї-ж громади. Імена сих жертводавців, які дарували по доляру і більше, будуть оголошені у „Свободї“.

Вислід збірки оголосив предсїдатель К. Галушка, який заразом подякував п. Демидчукови за те, що він загостив між нюарських Українців та своїм умілим словом підніс їх на дусї і розігрів їх серця... Коли-ж хор сьпівав шановному Делеґатови ґрімке многолїтствіє, панночка Анна Базарницька вручила йому гарну китицю живих цьвітів.

Тому, що ізза пізної пори многі поквапляли ся домів, п. Демидчук подякував нюарським Українцям за їх щедру поміч для своєї Вітчини і піснею „Ще не вмерла Україна“, закінчив ся сей Народний Вечер.

Зібравши всьо до купи, треба сказати, що Народний Вечер, який відбув ся в Нюарку з нагоди гостини п. Демидчука, увінчав ся під кождим зглядом додатним успіхом таи певно, що побут дорогого Гостя з Галичини запишеть ся на довгі роки милим спомином так в памяти як і в серцях нюарської української громади.

Участник Вечера.

З Allentown, Pa.

Служитель престола в церкві руській місцевій на допись в „Свободї“ ч. 10 скаже, як слїдує:

Я, як настоятель гр. к. руської церкви в Алентави, Па. після звичаю давного, упросив честних людей, щоб вони занялись колядою. В Алентави був призначений Н. Фартух а в Істон Мирон Загоруйко. Ми порозумілись, що половина коляди має віддатись на нашу церкву, а другу половину на „Рідну Школу“. Охочі люде сповнили свій обовязок прекрасно і в Алентави цїла сума виносила, як виказ стверджує $40.35. Та не в тім сук Залучений виказ доказує, що п. Мороз, котрого нїхто не іменовав, ані не вибирав старшиною над колядниками — зменшив ті офіри до половини — бо я, як посьвідчить Н. Фартух, дав одного долара, а в списі стоїть лиш 50 ц. та і Юрко Луців офірував 1.00 а має лиш 50 ц. Які змилки дальше, на разї не знаю. Тілько із тої причини я сказав кілька слів від престола, але нїколи не сказав я, що встид і ганьба патріотам, тим, котрі дійсно суть патріотами.

Н. Дмитрів.

Виказ жертв, надісланий до „Свободи“ враз з повисшою дописию:

Н. Білан $1.10, Т. Ференц 25, С. Фарик 50, Я Фариняк 5, І. Граничка 25, Анна Пустина 25, С. Соловій 50, Ф. Сьвітила 50, Анна Лозак $1.25, Ю. Луців 50, І. Собчак 50, Ю. Ниріг 25, Анна Пролак 50, Олена Кішак 25, Марія Биран 50, С. Майстрів 70, П. Юрчишин 50, І. Лопашинський 60, Марія Лончишин 50, Елисавета Питришин 50, Г. Фариняк 50, М. Сивий 1.25, І. Маркович 75, Марія Гіднак 75, І. Душевський 50, о. Н. Дмитрів 50, М. Бонч 10, М. Пекель 25, С. Цибенко 85, Катерина Несторка 2.00, І. Бурак 75, А. Максим 1.00, М. Кравчишин 25, В. Скотніцкий 1.00, О. Трач 75, М. Крайник 1.00, В. Робак 1.05, М. Дзюбин 35, Яремко Тиран 50, П. Турчин 25, Анна Йоден 1.30, Савула 1.00, Д. Слота 1.00, М. Мешко 25, А Худзік Бандура 1.25, Я. Ядловський 75, Т. Дміляк 35, С. Подук 1.00, С. Гойда 75, Коста.... 1.25, М.Тилонський 70, Г. Хомик 75, С. Іванчук 1.00, І. Білан 1.00. Не подані імена 3.90. — Загальна сума $40.35.

До всїх американських Лемків.

Ми низше підписані Лемки відзиваємо ся до наших Братів і Сестер в Америці і просимо їх прочитати уважно сю відозву:

Наша дорога Лемківщина в старім краю находить ся в великій небезпеці. Ляхи хочуть нашу батьківщину силою пястука спольщити, а кацапи при помочи російських рублїв — змосковщити. Одні і другі взяли ся за руки, покумали ся з собою і давай навертати галицьких Лемків на свою віру... Довший час вони баламутили наш нарід, аж нарешті прийшов усему тому конець. Пригноблений бідою, але розумний і проворний з природи Лемко пізнав ся на своїх фальшивих опікунах і сказав: досить!...

На Лемківщині повіяло тепер иншим духом. Нарід завзяв ся викорінити з поміж себе польщину і кацапщину та забажав жити своїм власним, а не чужим національним житєм. Найшли ся щирі люди, котрі пішли між лемківський народ і стали йому отвирати очи. Нарід пізнав ріжницю між наємниками російського царя а своїми власними провідниками і станув по стороні тих послідних. Кацапи заскреготали люто зубами і почали називати нас з погордою ,,українчиками'', ,,мазепинцями'', ,,зрадниками'', ,,польськими'' та ,,пруськими наймитами'' і т. п. Вони того щиро народного руху Лемків сильно налякали ся, бо знають, що приходить їм сумний конець. Лемківщина — се до недавна одинока частина галицької Руси, де кацапи чули ся цілковитими панами і всевладними господарями. Як ,,прокляті Українці'' вирвуть їм з рук сей послідний кусник ,,подяремної Руси'', то їм тоді лишать ся до вибору дві одинокі дороги: або еміґрація на Камчатку, або... стричок!

Нашим моральним, ба навіть сьвятим обовязком: допомогти кацапам, щоб вони в як найкоротшім часї опинили ся там, куди їх тягне московський рубель і народна зрада. Ми мусимо вже раз станути ясно на становищи народнім і подати руку тим, котрі працюють у нас і для нас, на нашу власну користь, а не на користь деспотичної Росії! Ми мусимо вже раз здобути ся на відвагу і заявити там, де треба і кому треба: *ми не „русскіе“, не Москалї, але Русини, котрі стремлять до своєї незалежности, котрі хотять бути своїми власними панами на своїй власній землї, а не чужими наємниками та рабами!*

Щоби ті наші задушевні мрії сповнили ся, щоби ми собі самі ґаздували у своїй власній хатї, нам ще потрібно богато тяжкої працї, а таку працю можуть робити лише люди учені і просьвічені. Науку і просьвіту здобуваєть ся тілько в школї, а наша школа — в ярмі! Нї Поляки нї Москалї (чи там їх наємники-кацапи) не навчуть нас любити наш рідний край; нам треба своїх *рідних шкіл*, а головно своїх *рідних бурс*, себто таких приютів, у яких наші лемківські дїти будуть виховувати ся на патріотів руських а не московських!

Одною з таких щиро народних бурс є *Українська Бурса в Горлицях*, заснована — як нам відомо — в самім серци лемківської Руси. Заложенє сеї бурси коштувало богато працї, а її удержанє здавало ся з початку неможливим. При добрій волї та щирих заходах прихильних нам одиниць удало ся побороти всї початкові перешкоди і нинї ми вже маємо свою власну, а не московську бурсу! Горлицька бурса — се та лемківська твердиня, о мури якої поломлять собі небавом зуби всї московські запроданцї!... Ми Лемки повинні гордити ся сею бурсою, бо то задаток на наше воскресенє! Щоб те воскресенє Лемківщини прискорити, нам треба підпомогти сю бурсу *щедрими матеріяльними жертвами!* Зрозуміймо, Братя і Сестри, свій власний інтерес: підтримаємо горлицьку бурсу, то тим самим підотнемо в самім коріни насаджене на нашій рідній землї чуже та ще до того небезпечне для нас дерево; не дамо тій бурсї нїякої грошевої помочи, то вона впаде, а те дерево, що його та бурса підгризає, розросте ся широкими та крислатими галузями, а на тих галузях кацапи нас вивішають так, як цар-батюшка вішає тепер наших братів на Українї!

Тож до голови по розум, краяни-Лемки! Ми не можемо звідси воювати з ворогом шаблями та карабінами, але даймо нашим старокраєвим братям *гроші*, а вони за ті гроші куплять собі на місци таке оружє, яке їм там буде *потрібне*... Не думаймо, що жертвовані нами центи пропадуть марно. Нї, гроші вложені на рідні школи і бурси — се сталий залізний капітал, який приносить завсігди грубі відсотки. Наші родимцї в старім краю мають як найлїпшу волю, але не мають гроший. А у нас, Богу дякувати, на гроші не така страшна посуха як в Галичинї. Даймо ми з своєї зарібщини маленьку десятину на жертвенник народний, а зробимо дуже красне, дуже патріотичне і дуже богоугодне дїло. Жертвуймо кілько хто може, але жертвуймо всї! Помагаймо людям в потребі, бо й ми також можемо потребувати колись помочи!... Не забуваймо, що тії потребуючі люди, то наші рідні братя, такі самі Лемки як і ми!

Пускаємо у сьвіт сю відозву не на вітер, але сподїємо ся, що вона добере ся до живого серця тих читачів, котрі справдї мають у грудях серце, а не тверду камінюку... Складайте, Родимцї, і збирайте жертви на *„Українську Бурсу в Горлицях“* всюди і при кождій нагоді! Призібрані центи засилайте на адресу „Свободи“, а „Свобода“ поквітує кожду, хочби найменшу квоту і всї гроші вишле у призначене місце.

Іван Ґлова
Дмитро Капітула
Алексей Шаршонь
Алексей Горбаль
Гавриїл Дзядик
Николай Війтович
Семен Ядловський

ЖЕРТВИ НА ДОБРОДІЙНІ ЦІЛИ, ОСТАЮЧІ ПІД ЗАРЯДОМ „СВОБОДИ“.

1. Жертви на фонд ,,Рідна Школа" в Галичинї.
2. Квадратові метри на Український Ґород у Львові.
3. Жертви на приватну українську гімназію в Збаражи.
4. Жертви на курси висшої осьвіти для Тов-а ,,Просьвіта" у Львові.
5. Жертви на ювилейний дар Іванови Франкови.
6. Жертви на українсько-руську бурсу в Горлицях.
7. Жертви для Івана Дячуна.
8. Жертви на приватну українську гімназію в Рогатині.
9. Жертви на шкільно-просьвітний фонд в Америці.

— Я бачу тут лиш нужденних злодіїв, огидних хробів гостинців і ровів. Котрий з них є самозванцем?

Дозорець сьміяв ся:

— Придиви ся тому великому драбови і скажи опісля, що думаєш о нім.

Старець приступив близше, довго дивив ся на Гендона допитливим зором, опісля сказав:

— І се мав би бути Гендон? Ні, ніколи.

— Маєш слушність! Твої старі очи ще добре видять, здаєть ся мені. Коли-б я був паном Гуґоном, то не робив би довгого заходу з тим самозванцем...

І зробив рух коло шиї і ним найвиразнійше вияснив свої слова.

— Так, так, нехай подякує Всевишньому, як щось гіршого не потерпить, — упевнив старець. Коли-б се залежало від мене, то-б спалив того злочинця на кострі.

Дозорець сьміяв ся так, як сьмієть ся гієна.

— Скажи йому се, що гадаєш, — додав. — Кождий так робить. Се є певно приятність.

Поволи вийшов з тюрми і лишив старця. Тоді сей послідний уклякнув перед Майльсом і вишептав:

— Богу дякувати, що ти таки вернув, мій

сю вістку почули ви від мене. Хто про се заговорить, той дістаєть ся в руки ката.

Лискучим оком поглянув король на старця, опісля закликав:

— Король має здоровий ум, добрий чоловіче, а для тебе було-б лучше, щоб ти не занимав ся справами, що до тебе не належать і не ширив брехливих вісток, що є зрадою державною.

— О що сему молодому хлопчині ходить? — спитав здивований Андрій.

Гендон дав йому знак, щоб більше про се не говорив. Тож старець перейшов до инших справ.

— Помершого короля, як говорять, похоронять у Ґріндзор, а молодого коронувати-муть небавом у **Вестмінстер.**

— Здаєть ся мені, що перше мусять його відшукати, — сказав король. — І певно стараютъ ся тепер о се.

— Що, до чор... — Андрій не скінчив слова, бо Гендон поглянув на нього остро.

— Сер Гуґо хоче бути присутним на коронації! — говорив старець далі. — Має він велику ласку у лорда-протектора і надієть ся, що при тій нагоді буде іменований паром.

— Що се за лорд-протектор? — спитав король.

— Князь Сомерсет. Мій Боже, чейже є лиш один. Лорд Сеймор, ґраф Гертфорд.

— Від коли-ж став він князем і лордом-протектором?

— Від кінця січня.

— Прошу-ж тебе, хто його іменував?

— Тайна рада, за призволенем короля.

Король пірвав ся зворушений:

— Короля... що за король?

— Що за король? Господи змилосерди ся, що тому молокососови? Позаяк маємо ми одного короля, тож відповідь не є дуже трудна: Найяснійший пан, король Едвард, нехай Господь хоронить його посьвячену голову. Говорять, що він дуже милий і хороший хлопець, мимо хороби, що никне з кождим днем, всї уста не можуть його нахвалити ся. Благословлять його всї тай благають Всевишнього, щоб „многі літа" володів в Анґлії, бо він є вельми милосерний. Як лиш вступив на трон, помилував князя Норфолк, а говорять ще, що він задумує знести всї кроваві закони, що гнетуть народ.

Молодий король сидів мовчки, остовпілий із здивовання. Його гадки так заняв сей „хороший хлопець", що навіть не слухав дальшої мови Андрія. Чиж тим хлопцем, що обняв по нім королів-

Коли король пробудив ся на другий день, тих женщин не було в тюрмі.

— Випустили їх на свободу! — закликав радо, а опісля додав з сумом: — нехай Господь благословить мої солодкі утішительки, тай буде тепер для мене помочию.

Увійшов дозорця з кількома помічниками до тюрми і казав вязням, щоб сейчас повиходили на подвірє будинку. Король був щасливий, що побачить блакитне небо, відітхне сьвіжим воздухом. Дуже нетерпелив ся, що так поволи випроваджували їх. Вкінци прийшла черга на него; його розкували і казали йти за Гендоном і иншими.

По стрімких, камінних сходах, увійшли вязні на подвірє, виложене камінними плитами. Уставили всїх плечима до муру, рядом, а поперед них потягнули довгий посторонок, за котрим стояли дозорці. Над ними було небо захмарене й непривітне, воздух студений, сніг вкривав пусту частину подвіря, мов смертне покривало, довкола було всьо сумне. Часом віяв зимний вітер і кидав снїгом.

Далеко від них, але майже в середині подвіря, стояли дві женщини, приковані до грубих стовпів; одним поглядом пізнав король, що се були його товаришки, з дрожанєм і сумом сказав до себе півголосом:

— Їх отже не випустили на волю, як я собі думав? Чиж се можливо, щоб їх били буками — в Анґлії? Не в поганській країні, але в християнській Анґлії? Се соромно! Будуть їх бити, а я, що перше потїшав їх і успокоював, дивити ся буду на таку страшну несправедливість! Чи-ж не є се дивно, що я володар цїлої держави, не в силї їх увільнити! Але прийде час, коли я потягну злочинців до одвічальности, тоді задрожать перед мною; за кождий удар дістануть сто!

Отворили вніїшну браму і товпа народу впала на подвірє, окружила засуджені женщини і закрила їх перед очима короля. Сьвященик йшов серед товпи і зник з очий короля, він чув якусь мову, здавало ся йому, що хтось питав, чули опісля відповіди, але слів годі було почути. Опісля кількох слуг судових вештало ся тут і там мов при якійсь роботі по другій стороні подвіря. Робили якісь приготовання. Було тихо серед товпи.

Видцям казали розступити ся на два боки, а кров застигла в жилах короля, коли побачив високий костир а в середині дві женщини і ката, що підпалював.

Нещасні жертви стояли з похиленими головами, а лиця закрили руками. Вже огонь досягав червоними язиками середини костира, а легкі сп-

Між ними був також старий правник, людина з лицем о чертах визначних, повних характеру й розуму. Перед трома роками видав він письмо, в котрім виказав несправедливість лорда-канцлера. Тоді виключили його з поміж правників і за кару утяли йому до половини оба уха. Крім того мусів заплатити три тисячі фунтів за кару і сидіти в тюрмі, поки не зложить тих гроший. В послїдних часах знов провинив ся, бо боров ся письмом о справедливість. Тож суд присудив утяти решту уший, випалити пятна на обох лицях, заплатити пять тисяч фунтів і до кінця житя сидїти в тюрмі.

Поважний чоловік відкинув на бік своє сиве волосє і показав відтяті уха.

— Се рани почесні, — сказав з гідностю і спокоєм.

Очи короля блищали жалем і обуренем, коли закликав:

— Ніхто менї не повірить і ти менї не повіриш, але менше з тим! Побачиш і переконаєш ся, що за місяць будеш свобідний, а закони, що є соромом для Анґлії, будуть знесені.

Все йде на сьвіті лихим порядком: ті, що видають закони, стоять понад ними, не знають їх з

власного досьвіду, бо инакше були-б вони лагіднійшими.

XXIII.

Посьвята.

Майльсови сприкрила ся тюрма і примусова безчинність. Виглядав вже того дня суду і здавало би ся, що прийме кождий засуд, щоб вже раз вийти на волю. Ошибав ся однак, бо не знав, які проби чекають його. Засудили його, яко „безстидного волоцюгу" і за се, що кинув ся на Гуґона на кару буків.

Гендон боронив ся перед соромною карою, але се нічого не помогло.

Коли Майльс стояв вже на місци кари, удало ся королеви дістати ся між перші ряди видців. Побачив свого вірного слугу і оборонця, як стояв закований і був жертвою зневаг і насьмішок дикої товпи. Едвард почув ся тим обидженим. Коли побачив, що хтось кинув на Гендона яйцем і воно розбило ся на його лици, закипіла кров в молодім королю і він скочив до судових слуг і крикнув:

— Стидайте ся! Пускайте сейчас мойого слугу, я...

— Мовчи! — крикнув переляканий Гендон,

смертельної тишини перестали бити і відпровадили Гендона. Король приступив до товариша і шепнув йому до уха:

— Жаден володар не в силї тебе винагородити, ти, благородне, велике серце; хто зробив се, що тепер ти, взніс ся високо понад королів. Але король може узнати твоє духове шляхоцтво і ствердити в очах всїх людий.

Підніс бук з землї, дїткнув ся ним закровавлених плечий Гендона і сказав тихо:

— Едвард, король анґлійський іменує тебе лордом.

Гендон був глубоко зворушений. В очах стануло йому сльози, хоч бачив ясно, що се сьмішне. Ще стояв нагий і покровавлений коло стовпа сорому, а отсе став лордом. Се було більше як дивно.

— Гарно я обдарований, — подумав. — Мара лицаря з царства снів і духів піднесла ся до достоїнства лорда. Справді, підносити ся так швидко, то можна дістати болю голови. Як так буде йти далї, то буду почестями й достоїнствами обвішаний і окритий. Однак, хоч вони є безвартісні, то дуже їх ціню, бо дала менї їх любов. Ті вимріяні почести дістав я з любої руки, із ніжного серця, то вони для мене вартнійші, чим достоїнства,

ласкавий пане. Ти живеш, а я від сімох літ плакав по твоїй смерти! Я пізнав тебе за першим поглядом — як тяжко було мені удавати байдужність і упевняти тамтого, що бачу тут лиш виродів людства. Пане, я убогий і старий, але як прикажеш, то визнаю правду і буду се голосити другим, хоч би мене мали повісити.

— Ні, — закликав Гендон, — тим мені не поможеш, а себе згубиш. Але дякую тобі, бо ти вернув мені хоч троха віри в людий.

Через слідуючі дні приходив старий слуга частійше до тюрми, щоб, як говорив дозорцеви, наговорити доволї тюремникови, що посьмів удавати його давного пана.

Ті відвідини були дуже хосенні, бо він з припорученя Гендона приносив смачнїйшу їду для короля, що не міг знести тюремного харчу. Рівно-ж дізнавали ся від него, що діеть ся поза тюрмою. Очевидно Андрій мусів бути дуже обережний і не приходити надто часто, тай не довго сидїти, щоб його не підозрівали. Умів він рівнож свої відомости так зручно подавати, що лиш Гендон їх розумів, прочі уважали його слова за якісь погрози.

Від Андрія дізнав ся Майльс поволи про судьбу цїлої своєї родини, за час його неприсутности.

таки дебелий. Пустіть його, а я за нього перенесу буки.

— Справді, знаменитий помисл, дякую, — сказав Гуґо з насьмішкою. — Пустіть щенюка, а тому старому драбови вліпіть цїлий тузїн.

Король хотів супротивити ся, однак Гуґо змусив його до мовчанки словами:

— Як тобі подобаєть ся, то можеш говорити, але він таки за кожде слово дістане пів тузїна більше.

З Гендона скинули сорочку і коли засвистів батіг, то бідний, молодий король закрив лице руками і плакав гірко:

— О, ти благородне, щире серце, ніколи не забуду твоеї вірности і посьвяченя. Але і тому не забуду! Хто виратуе свого короля від смерти або сорому, (а ти вже зробив для мене і се і те), той сповнив велику заслугу.

Гендон витерпів буки з хоробростю досьвідченого жовнїра; навіть зойк не вирвав ся з його затиснених уст. Така витревалість і се, що він добровільно витерпів бите, щоб виратувати хлопчину, зробило велике враженє навіть на дику товпу. Всї почули пошану для того чоловіка, не обізвав ся жаден голос насьмішки або зневаги, не було чути нічого крім свисту і ударів батога. Серед

хочеш запропастити себе? Не зважайте на його слова, він божевільний...

— Не жури ся про нього, — сказав кат, що був присутний при кождій карі, — я не можу ним занимати ся, хоч було би се хосенне для хлопчиска, щоб на будуче мав добру науку. Гей! — закликав на слуг, — вліпіть-но тому щенюкови кілька батогів, най знає, як поводити ся!

— Пів тузїна придасть ся йому! — сказав Гуґо, що над'їхав якраз, щоб пересьвідчити ся, чи засуд виконали.

Молодого короля зловили, а він здеревів на саму думку, що його посьвячена особа понесе такий сором і не був в силї боронити ся. Вже історія була раз зневажена оповіданями, що короля Анґлїї вибили батогами, чи-ж тепер знов мало-б так стати ся? Така думка переймала його страхом. Але він був у власти тих людий і мусить перенести буки або випрошувати ся від них. Вибір був трудний... Рішив ся витерпіти буки.

Король може уступити перед силою, але не може понижити ся просьбою.

Тимчасом Майльс рішив справу.

— Бездушні собаки! — закликав, — дайте спокій бідній дитинї. Чи-ж не бачите, що він ще

Артур помер вже був тому шість літ. Жаль знов і туга за Майльсом знищила здоровле батька. Вкінци прийшов лист з нещасною, жалібною вісткою. Сей удар уразив смертельно сер Ришарда, а Гуґо напрасно зачав старати ся о руку Едити, а сер Ришард, прочуваючи близьку смерть, бажав побачити ще перед смертю Едиту і Гуґона, разом звінчаних. Кілька разів просила Едита о проволоку, за кождим разом змогла випросити собі один місяць часу, наконець вінчане відбуло ся при смертнїй постели сер Ришарда. Супружество не було щасливе. В околици говорили собі, що скоро по вінчаню молода жінка найшла між паперами мужа перший начерк того злощасного листа о смерти Майльса. Тодї зачала упреки робити свойому чоловікови, що сфалшованем листа убив батька і присилував її до вінчаня. Загальнож говорили люди, що Гуґо з нечуваною строгостю обходить ся з жінкою, так як з рабинею. По смерти батька, Гуґо відкинув від себе підступну маску доброти; всї, що зависимі від него, бачили у нїм страшного і безсердечного пана.

Случайно сказав Андрій вістку, що незвичайно подїлала на короля і зворушила його.

— Говорять, — розказував старець, — що король збожеволів. Але, заклинаю, не говоріть, що

КАЛЄНДАР.

МАРЕЦЬ.

н. ст.	Дні	Руські сьвята
13	Четвер	Власія
14	Пятн.	Март. Евдокії
15	Субота	Теодота св
16	Неділя	1 Посту. Зенона
17	Понед.	Герасима
18	Вівтор.	Конона
19	Середа	42 Муч. в Ам.

НОВИНКИ.

Замордоване посла в Відни. Коли соціял-демократичний посол Шумаєр вертав в ночи 11. м. м. з соц.-дем. зборів в Штокерав, прискочив до него нараз несподівано із гурту людий якийсь блідий мущина і з словами: „Отсе моя пімста!” вистрілив до посла з револьвера і положив його на місци трупом. Настала страшна сцена. Товпа людий, зразу мов окамініла, кинула ся в туж мить на злочинця і була би його на місци забила, як би не поліція. До юрби крикнув він страшним голосом, щоб його лишили в спокою, він сам передає ся поліції а діло се мусів сповнити, бо від півтора року переслідувала його соц.-дем. орґанізація, якої провідником був Шумаєр, так безпощадно, що нігде не міг найти роботи, мусів голодуючи бігати з місця на місце, не можучи найти нігде притулку. Убійник називає ся Павло Куннак, є з званя робітником і півтора року був без заняття. Соц.-дем. партія бойкотувала і переслідувала його за те, що давнійше він запутав богатьох її членів в тяжкі процеси, а тим провинив ся проти орґанізації. Сї строгі переслідуваня з боку орґанізації, неможливість зарібку і голодоване пхнули його в тяжкім розчарованю до божевільного діла. Посол Шумаєр був одним із найвизначнійших послів, був у всіх, що тільки його знали, дуже улюбленим і тому його убійство викликало загальний сум і справдішнє співчутє. З домів тих частий Відня, де Шумаєра вибрано послом, повівають чорні фани а робітники, що найтяжше відчувають втрату свого заступника, ходять юрбами сумом прибиті, обговорюючи подробиці сумного припадку.

Угро-руська анкета. Редакція будапештенської правительственної „Неділї”, яка поруч руського виданя виходить ще в мові мадярській, словацькій, волоській і німецькій, розіслала до своїх угорських читачів переписні листки, в яких запитує кождого з них, „ци розумѣє онъ языкъ Недѣли, ци умѣє деякое поучение изъ ней, ци любитъ той языкъ, на которомъ составлена Недѣля та ци жадає фонетичного письма”. До участи в сїй анкеті не будуть допущені читачі заграничні (т. є. з поза Угорщини). У вступній статї редактор „Неділ-ї” п. Іван Газда пояснює близше сю анкету і висловлює своє бажанє писати так, аби його розуміли Русини не лиш від Мараморопа до Спіша але і Бочот і Славонії. Вислід сеї анкети був би дуже цікавий, та редакція відразу заняла сторонниче становище, запевняючи своїх читачів, що по заведеню фонетики слово „Бог”, прийшло би ся писати „Біг” „кінь” = кунь, пуп, віл, і т. п. та закликаючи сьвященників і учителів, аби вони уважали, щоб відповіди селян були хосенні, бо по заведеню фонетики нібито не зможуть читати церковні книги.

З нового військового закона в Австрії. Найважнійші постанови розпорядженя міністерства війни, видані з поясненями до нового військового закона є такі: Докази, що є причини домагати ся відложеня військової служби, треба що року предкладати на ново. — §. 35 нового закона військового допускає полекші для тих обовязаних до військової служби, що мусять удержувати вітця, діда або тестя, не здібних до зарібку; отже коли вони переступили 65 рік житя, тоді не треба предкладати окремого доказу їх нездібности до зарібку, але коли ще не переступили сего року, треба предложити такі докази, потверджені адміністраційними властями. Тих, яких взято до війська ще в часї важности військового закона в 1899 р., не буде обовязувати новий закон, з виїмкою тих, яких зачислено до континґенту 1912—13. В повітах, де є доволї учительських сил, можуть бути учительським силам педаґоґічних заведень признані полекші запасової резерви, або відроченє звичайної служби лише в кождім поодинокім випадку тоді, коли на се дозволить міністер війни, зглядно міністер краєвої оборони. Обовязаних до військової служби, що на основі 32 §. давного військового закона були на відпустці, а в тім часї одержали учительський патент, буде обовязувати давний військовий закон, то значить, що будуть приділені до запасової резерви.

Міністер війни капралем. В Оломуниї служить тепер при війську капраль Черни, бувший міністер війни в Мароці (Африка). До Марока привандрував він з Меравії і вступив там як простий рядовий вояк до війська, ставав чим раз то більшою шаржою а відтак став міністром війни. Та коли вернув назад до Австрії, то приневолено його відслужити при війську, де став знов простим жовніром і доси дослужив ся лише до капраля. Як вибухла війна між Турком а балканськими державами, вніс Черни просьбу до військової власти і до цісаря, аби йому позволено вступити до турецького війська, але просьбу його відкинено і так бувший міністер війни мусить служити звичайним собі капралем.

Фалшиві гроші в Угорщині. В північно-східній Угорщині появило ся останними часами знов богато фалшивих гроший. По довгих доходженях жандармерія приловила в селї Силодьчах цілу шайку людий, що займала ся підроблюванем 1 і 5-ти коронових монет. Провідником сеї шайки був селянин Теодор Каналаш, а навчив їх фалшувати монети торговельний помічник Шандор Чомор.

Також „родак на сбчизнє”. В Румунії викликало велику сензацію арештованє б. капітана Родриґа Ґолїевску, який остаючи в близьких зносинах зі штабовими офіцирами, добув військові пляни та продав їх Росії. Ґолїевску звав ся перед вступленєм до румунської служби військової Ґолїевський та походить з польського роду.

Монахомахія. На афонській горі счинила ся велика баталія між черцями скита сьв. Андрея. Вийшов спір ізза того, чи імя „Ісус” треба вважати божественним чи нї. Черцї розділили ся на дві партії, які наставали на себе з такою заїлостю, що партія поділяюча погляди єромонаха Антона Булатовича, який був перше офіцирам ґвардії, захопила скит та вигнала ігумена та його сторонників. Для переведеня слїдства вислав рос. ґенеральний конзулят на Афон функціонара Щербину.

Арештованє торговельників живим товаром. Дня 17. лютого с. р. арештували в Кракові кравця Бронера, його жінку і брата Лейбу, небезпечних торговельників молодими дівчатами. Дня 18. м. м. хотів купець з Соснівця Ґольдблюм вивезти з їх хати за границю одну гарну дівчину. Довідала ся однак про се краківська поліція і задержала дівчину. Ґольдблюм в час втїк. Поліція арештувала цілу родину Бронерів і довідала ся, що вони вже від довшого часу вели торговлю дівчат, та богато їх вислали до Арґентини.

120-лїтний дід. Перед Різдвом помер в Ново-Александрівці (на Катеринославщині) дід Трохим Сміян, який прожив мало не 120 років. Небіжчик до самої смерти добре бачив і почував себе здоровим, за весь свій вік ні разу не слабував, а торік ще косив.

Вдячні злодії. До реальної школи в Кракові дістали ся перед кількома днями злодії, розбили касу і вкрали гроші. Все таки були се люди, що вміють бути точними і вдячними, бо лишили в касї квіт такого змісту: „Квіт на 1072 корон, котрі нині побрано з тої каси і за котрі в нинїшних тяжких часах дуже дякуємо. Підпис: Стріляючі злодії аматори”.

Розчарований самовбийник. Пан Франц Крупиньский, горожанин міста Львова рішив без ніякої намови, добровільно покінчити своє житє. Купив собі револьвер, заосмотрив його пяти кулями і пішов на Високий замок, аби там, далеко від сьвіта і людий попращати ся раз на все з сим нужденним сьвітом. Нїм остра куля мала пробити його мозок, зробив ще порахунок з своїм житєм і совістию, а переконавши ся що рахунок зла в двоє більший від рахунку добра, хопив за револьвер і раз пораз стрілив собі три рази в чоло. Та якже здивував ся, коли по третім стрілї сидів спокійно на лавці і зовсїм не годен був впасти. Хопив за голову, аби переконати ся, куди пішла куля, а голова зовсїм здорова, анї слїду крови. Розбішений небувалим жартом смертельного оружія, оглянув його близше і переконав ся, що набої у нїм були слїпі. З осмаленим лицем від пороху і з револьвером в руцї віддав себе щасливий самовбийник в руки ратункового поготївля, щоби його заосмотрило.

Що може горівка? У Жабю був пяниця, звали його Іванина. Кілько наговорили ся йому, аби перестав пити, нїчого не помагало. Все можна було його бачити у Шмілюка в коршмі. Аж недавно як добре підпив собі і вертав домів, недалеко церкви на Ільци упав у потік і втопив ся. Рано найшли його неживого з люлькою в зубах та палицею під пахою. До того доводить піяньство!

Осторожно з оружієм. В селї Жовнівції, бережанського повіта, стоїть при зелїзничім мості військова варта. Дня 6. м. м. стояв там на вартї резервіст 55 п. п. Антін Будинський, котрий при зміні варти забув виладувати карабін і так вернув з набитим карабіном до хати одного селянина, де постійно перебуває варта. Син сего селянина, як звичайно цікавий хлопець, почав бавити ся карабіном але так нещасливо, що карабін вистрілив, а куля поцілила жовніра, кладучи його трупом.

Дивний заклад. Дня 19. м. м. в Льондонї на сквері Трафальґар стояв якийсь чоловік, держав у руках богато пакетів пятифунтових банкнотів і хотів продати їх прохожим за одного шілінґа. Найбільше людий переходило не звертаючи на него уваги, бо думали, що тут ходить о реклямові картки. Инші взяли його за божевільного, тому прикликали поліцію. Лише троє людий згодило ся на купно. Коли прийшли на поліцію, показало ся, що сей чоловік то актор, котрий заложив ся зі своїм директором, що зуміє протягом трох годин продати 25 пакетів в кождім по 5 фунтів стерлїнґів по одному шілїнґови. Але сам мусів признати ся, що програв заклад.

Що коштує гарматний вистріл? В нинїшних воєнних часах варта і се знати. Стрільно вистрілене корабельною гарматою ваги 110 тон (1 тона — 1000 кільоґрамів), коштує приміром: 400 кґ. пороху 1900 корон, само стрільно 900 кґ. около 2.175 корон, шовк до патрона 85 корон — разом 4160 корон. Одна корабельна гармата може дати найбільше 90 вистрілів, а потім треба її основно направити, що також сполучене з коштом. Часто така гармата не дасть ся вже більше направити і тоді представляє лише вартість металю. А що гармата коштує пересічно 400 тисяч корон, то до повисшої суми треба ще додати 444 корон коштів зужитя при однім вистрілї. З того виходить, що кождий ладунок і вистріл представляє вартість 4.604 корон.

Три засуди смерти. В Сучаві (Буковина) відбула ся в днях 15—18 м. м. карна розправа проти нарубків Дмитра Крамера, Кефора Феркала, Дмитра Химяка і господарів Михайла Зенича і Онуфрея Богарюка з Руспебоула (пов. Кімполюнґ) о злочин морду і скритоубийство. Обжаловано їх передовсїм о замордованє крамарки Лїфше Занд, якого доконано 9. вересня 1909 р.: в сїм морді брав участь також Петро Кравар. Однак слїдство, яке ведено в сїй справі прийшло ся задля браку доказів застановити. Аж ось лїтом 1912 р. замордовано П. Краваря в лїсї, а народний голос заговорив, що морд сей мусить стояти в звязи з замордованєм Лїфше Занд, бо убитий розповідав усякі подробиці сего злочину своїй жінцї, а ще більше любасцї Оленї Коморіцан. Нове судове слїдство достарчило доказів що-до обох мордів та виказало з окрема, що Краваря спрятав з сьвіта Дмитро Химяк. Підчас розправи переслухано 90 сьвідків а між ними 9-лїтну дочку Зандової, котра маючи чотири роки бачила як грабежники мордували її матір. Олена Коморіцан, любаска застріленого П. Краваря до розправи не могла стати, бо саме на два дні перед розправою найдено її повішеною в замкненій стодолї! Присяглї судії видали присуд, на основі якого Химяка, Крамера і Феркала засуджено на шибеницю, а Занича й Богарюка на 3 роки важкої вязниці.

Вертїв за водою а добув газ. Фармер Генкок, який мешкає недалеко Едмонтону в Канаді, вивертїв в земли діру на 70 стіп, коли нагло дав ся чути гук і сверлик вилетїв 40 стіп у воздух. Вибух ґазу чути було далеко. Коли руру запечатано, то в той час ґаз тиснув з силою 1200 фунтів на один квадратовий цаль. Генкок думає положити пайпи та ґазом осьвітлювати і опалювати свій дім. Компанія висилає своїх експертів оглянути місце і силу ґазу, щоби його ужити до фабрики. Місто Едмонтон думає про ґазовню, а ґаз таки під боком. Для міста се було би велике добро.

Тринайцять убитих. В місцевости Менсфілд (Анґлїя), обірвало ся ведро з 800 ґальонами води і полетїло на дно шахти глубокої на 500 стіп. На долинї робили робітники. 13 робітників збиті в одну до непізнаня масу. Кілька покалїчених. Ті, що стояли на боцї, вийшли цїло.

Син убив маму. Генрик Стафорд з Віндсор убив свою маму сокирою, а потім пробував утечи, але поліція його зловила і посадила до вязниці.

Снїг у краю, де цвитуть цитрини. Не лиш Францію, але і її сусїдку Італію навістили морози, а недавно лучилась там і снїжна завія, причім температура обнижилась понизше зера. В Сицилії теперішна зима є найострійшою від 20-ох лїт. Славний вулькан Етна покритий цілковито снїгом і представляє чудовий вигляд. В Сицилії і Калябрії взагалї є сего року богато снїгу і леду.

„SVOBODA“ (LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

A. SAWKA, manager.
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.
Single copy: 5 cts.

The largest circulation throughout the United States, Canada and Europe. The only advertising medium. Rates furnished on application.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

„СВОБОДА“
часопись для руського народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в четвер і коштує:

в Америці на 12 місяців	$2.00
до старого краю на 12 місяців	$2.50
в Америці на 6 місяців	$1.00

Оплачувати ґазету треба всегда з гори.

Адреса:
„SVOBODA“
83 Grand St., Jersey City, N. J.
Число телефону 498.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий або почтовий моні ордер. Моні ордер, то є грошевий переказ, котрий дістанете від почтара або аґента на експресовім офісі, пішліть на нашу адресу, бо без того ми не годні гроший дістати.

Дописи просить ся писати лишень на одній стороні картки. Дописи, непригожі до друку, нищить ся, наколи з гори не було зазначено, що жадає ся їх звороту і не було залучено марок на зворот.

За всї оголошеня (адвертайзменти), поміщені в „Свободї“, Редакція не відповідає.

Нарід і його провідники.

В 7. числї львівської „Свободи“ находимо цікаву статю під повисшим наголовком, яку отсе в цїлости передруковуємо в тій надії, що вона і нашим читачам принесе деяку користь. Ось вона, та цікава і поучаюча статя:

Чоловік любить звичайно передовсїм себе і всюди ставить себе на першім місци. Відтак є прихильний своїй родині, любить свою подругу, свої діти, своє майно, поле, худібку, всьо, що до нього приналежить. Дальше любий йому той круг, чи урочище, чи хутір, де стоїть його хата і хати найблизших сусїдів. А хто з вас не знає про горішний і долішний конець по наших селах? Нехай іде о який хосен з громадського пасовиска, лїса, зараз відказують горішняни на долішнян або на відворот.

З такими поглядами наші люди ще дуже низько стоять, таке водить ся і межи дикунами, що одно племя ворогує против другого і в частих боротьбах себе взаїмно винищують. А нам треба любити не лишень долішний або горішний конець, або і середину села, а ціле село, а крім нашого села є ще тисячі сіл і богато міст, де живе український народ; від Сяну, Карпат по Каспійське море живе збитою масою один народ, що бесїдує тою самою мовою, придержує ся однакових звичаїв, має однакову вдачу і всї задатки, щоби стати сильним і культурним народом, як другі народи, Французи, Англійці, Німці і ин.

У нас вже дещо і робить ся, щоби осягнути ту високу ціль, але треба ще більше праці, більше напруженя, більше завзятя, як се було до тепер. Не зроблять тої роботи ті люди, що в горішнім кінци ворогують на долішний, або на відворот; воно чи сяк, чи так, а все є нерозумна робота. Не доведуть до сього поодинокі люди, а може зробити се цїлий український народ, як злучить всї свої сили, як буде сьвідомий цїли, до якої має стреміти і буде добре знати, яких способів добирати для осягненя тої цїли. Нам не вільно нікого, хто почуває себе Українцем, відтручувати від роботи для добра рідної країни! Для нас усї добрі, милі і пожадані товариші праці, чи вони селяни, міщани, ремісники, купці, інтелїґенція, цивільні і військові.

Як деінде, так і у нас, при народній праці дорогу показують провідники народа. Провідником народа стане чоловік, який має до того дар і знанє послужити свому народови, а що ще важнійше, який любить свій народ і хоче йому щиро помогти. Є на сьвіті самолюби, що лиш про себе дбають, є инші люди, що люблять другому помогти, послужити. Як самолюб щасливий, коли собі догодить, так чоловік зі щирим серцем для другого чує внутрішне вдоволенє, коли може свому ближньому чим небудь прислужити ся.

Нераз і не два почуєш таку гадку, що люди на значнійших становищах є вже і провідниками народа. А такий погляд є цілком хибний. Можна покінчити не знати які високі школи, можна бути на дуже доходнім становищи, однак се ще не управнює до проводу в народі. Як нема щирої охоти ділати добре свому ближньому, то не придасть ся анї знанє, анї становище. Хто хоче сидіти на двох стільцях, служити Богу і мамонї, хто лиш про себе дбає і про своїх найблизших, хто нарікає, що за свою патріотичну працю не зазнав вдяки, на такого не надійте ся, бо він для рідної справи нї теплий, нї студений; лишіть його в спокою і нїчого від нього не пожадайте, але уважайте його безпотрібним і безхосенним членом суспільности. Хто не шанує вашої рідної мови, вашої минувшини, се ваш ворог, се суха галузь на зеленім дереві. Є у нас люди, що живуть трудом і працею свого народа, а свої діти посилають до польських шкіл, навіть в таких містах, де є школи українські. Який хосен буде для Руси з тих діточок, відірваних від рідного пня, як вони вже з малечку поволи відчужують ся від свого народа? І які се провідники народа, що погорджуючи мовою свого народа волять чужу, як свою? Вони є радше непотрібною колодою, що спинює народний поступ.

Правдивими провідниками народа є люди, що готові всюди, не уважаючи на ніякі перепони і неприємности, стати в обороні свого народа, радо подають йому помічну руку, дбають о його просьвіту і матеріяльне піддвигненє. Не зважають на гнїв тих, що хотїли би на віки заневолити український народ, зносять переслїдуваня і зневагу, терплять і матеріяльну шкоду, не зважають на тяжку працю, утому і всякі инші невигоди; неодин і в вязниці сидить за слушну справу свого народа, а не подасть ся. Таких правдивих провідників коби нам як найбільше.

М. З-ий.

Справа укр. університету.

(З кругів укр. акад. молодїжи).

Справа українського університету вже знов погребана. По дванацятилїтній повній жертв боротьбі з боку української молодїжи, по безконечних торгах в парляменті, знов усе впало. Наші посли знов дали себе вивести у поле, вже може тисячний раз. І коли розбили ся всї надїї суспільности на ту справу, яка стала найважнїйшим національним постулятом, побіч справи виборчої реформи до галицького сойму, — тоді наші посли здобули ся тільки на таке слово до суспільности, що, мовляв, ми занадто звернули увагу на жаданє нашої найвисшої школи, а воно для нас не таке важне і можемо ще заждати... Сумний вислїд боротьби, на яку дїйсно звернено всю увагу. І ще сумнїйше закописуванє публичної опінії!

Поляки показали нам ще раз, що їх кличем і цїлию є поборювати та нищити наш розвиток за всяку цїну. Вони-ж усе горлали, що не мають нїчого проти нашого університету, а рівночасно робили заходи, щоби вони дістали зараз львівський університет, через законне ствердженє його польського характеру, а Українці далеку та неясну обіцянку на власний університет — за зреченєм ся своїх прав в теперішнім утраквістичнім львівськім університеті Поступованє польської репрезентації в сїй справі — се ще одна наука для тих, хто вірить в добру волю Поляків супроти нас.

Дуже дивним виглядає поведенє австрійського правительства в сїй справі Тепер, коли воно нас дуже потребує з огляду на близьку війну з Росією і з огляду на те, що Поляки рішили ся в тій війні стати по стороні Росії, — тепер правительство ломить своє слово, свої з'обовязаня супроти нас — в користь Поляків. Замість дбати о те, щоби з'єднати собі прихильність цїлої, трицятьмілїонової української нації, воно тепер провокує нас, відмовляючи нам навіть того, що стільки раз нам обіцяло і запевняло. І в тій то полїтиці його бачимо зворот до що раз гіршого; давнійше в такі критичні для держави хвилї ми діставали хоч по одній ґімназії, чи університетській катедрі, а тепер, коли наша сьвідомість в девятеро зросла — тепер правительство думає заспокоїти нас цїсарськими словами з дня 18. червня минулого року!!!

І ще одно інтересне явище: На вість про упадок університетської справи, обмежила ся наша молодїж тільки на поміщеню в „Дїлї“ заяви, що не зрікає ся університету і буде... і т. д. Давнїйшими часами молодїж не так реаґувала на подібні провокації! Тепер видко і в її жилах — за приміром старших — стала плисти рибяча кров.

Кріпость Янїна здобута.

В кінци і Греки можуть повеличати ся одною більшою побідою. Турецьку кріпость Янїну, що є ключем до країни Епіру, по довгій облозї здобули Греки і заняли її враз з цїлою залогою в числї 32.000 жовнїрів дня 6. с. м. Через два дни і дві ночи без перерви тревало бомбардованє кріпостий, котрі боронили сего міста. Із всїх гармат, які лишень мали Греки під рукою і з тяжких гавбиць, позичених від Сербів, сипали убійчим огнем весь той час на турецькі форти. Понад трийцять тисяч вистрілів дано з них в тих днях. Турецькі форти, засипували градом куль, один по другім упадали і дІставали ся в руки переважаючих числом Греків. Як звичайно в таких случаях буває, Греки ужили підступу. Удаючи, що наміряють припустити головний штурм з західної сторони міста, кинули в тім самім часї великі маси жовнїрів на всхід, через що удало ся їм здобути найголовнійші позиції і примусити Турків до утечі. Батерії на горах Бізанї, що становили головний опір, не могли довше видержати гарматного огня і здесятковані Турки мусїли їх опустити. Греки не дали вже їм тепер спочити, але з всею силою вдарили на уступаючого ворога. По кількох годинах пекольного огня заняли Греки і послїдні укріпленя на горах Сакін і Ілїї і здобули всї їх гармати. За утїкаючими Турками гнали вони майже під самі мури міста. Ессад-паша, головний турецький вожд, видячи, що дальша оборона міста вже неможлива, післав до грецького королевича Константина своїх послів і предложив йому здачу міста. Греки полонили всю залогу і здобули понад сто турецьких гармат.

Вість о здобутю кріпости Янїни викликала в грецькій столици Атенах неописану радість. На всїх домах повивішували хоругви, нарід збирав ся і сьпіваючи народні патріотичні піснї, перетягав улицями міста. По всїх церквах стали дзвонити в дзвони на знак загальної радости. Венізелос, президент мінїстрів, повідомив о тім послів, котрі по засїданю пішли всї до церкви подякувати Богу за побіду.

Кілько було убитих і ранених в тих двох днях, кромі правительства дальший сьвіт точно о тім не довідає ся. Лиш осиротілі діти або лишені вдови та немічні старі родичі — ті одні відчують се на собі самих і ті одні не будуть радувати ся з тої побіди.

Анґлійський кореспондент доносить, що коло Янїни полягло при остатнім штурмі близько 2.000 Греків. Взагалі від початку війни потерпіли Греки в Епірі в убитих і ранених більше як 15 тисяч, підчас коли Турки, як подає Ессад-паша, мали о половину менші страти. Се можна пояснити сим, що грецька армія була слабше вишколена а кромі сего Турки були лїпше обізнані з военним тереном. Понадто край Епір се гориста околиця, де є лекше боронити ся, чим нападати.

До тепер вже мають Греки около вісімдесять тисяч Турків в неволи, враховуючи вже взятих в Янїнї, а як оповідають, утриманє їх коштує вже Грецію понад один мілїон долярів. На підставі того хоче Греція при заключуваню мира жадати для себе звороту тих видатків. Як було вже сказано, союз балканських держав хоче жадати від Туреччини велику суму гроший военного відшкодованя. Одинока Росія попирає те їх жаданє, бо вона тайно позичила їм гроші на веденє війни, а тепер хотїла би їх скоро отримати назад, бо сама потребує гроша. Проти сего виступають всї прочі держави, головно Анґлїя і Франція і кажуть, що славянські держави повинні вдоволити ся тим, що їм дала сама війна, а не жадати від Туреччини еще гроший, які і передше вона рідко коли бачила у себе, але всегда мусїла запозичувати ся.

о. Д. Хомяк.

На народні Збори!

(На котрих буде промовляти н. С. Демидчук).

Пятниця 14. марта в Джанставн, Па.
Неділя 16. марта в Реймі, Па.
Середа 19. марта в Ню Кенсінґтон і Форд Сіти, Па.
Четвер 20. марта в Бутлер, Па.
Субота 22. марта в Мікісракс, Па.
Неділя 23. марта в Пітсбурґ, Па.
Второк 25. марта в Ембрідж, Па.
Четвер 27. марта в Кенонсбурґ, Па.
Субота 29. марта в Монесен, Па.
Неділя 30. марта о год. 1-ій попол. в Карнеґі, Па.
Неділя 30. марта о год. 8-ій вечер в Мікіспорт, Па.
Второк 1. цьвітня в Юнґставн, О.
Субота 5. цьвітня в Геркімер, Н. Й.
Неділя 6. цьвітня в Трой, Н. Й.
Субота 12. цьвітня в Ню Гейвен, Конн.
Неділя 13. цьвітня, о год. 3-ій попол. в Ансонія і Дерби, Конн.
Неділя 13. цьвітня, о год. 8-ій вечер в Сімор, Конн.
Второк 15. цьвітня в Вунсокет, Р. Ай.
Середа 16. цьвітня в Фол Рівер і Бедфорд, Масс.
Четвер 17. цьвітня в Манчестер, Н. Г.
Субота 19. цьвітня в Бостон, Масс.
Неділя 20. цьвітня в Ню Брітейн, Конн.
Неділя 4. мая в Ню Йорк, Н. Й. (на гері міста).

В будні дни збори відбудуть ся все вечером, — хиба би місцеві Комітети уважали за відповідне змінити час після потреби. Просить ся отсим П. Т. Патріотів приготовити за сей час галю, позавязувати Комітети та приготовити все потрібне. Пожаданим було би, щоб у всїх місцевостях відбули ся лише одні збори, щоб в той спосіб вони випали величавійше. Коли би хто з Патріотів хотів зробити збори в тих місцевостях, котрі лежать при отсїй оголошеній дорозї, то можуть їх скликати в тих днях, котрі в отсїм порядку не є заняті, одначе мусять заздалегідь зголосити се листовно до нашої Редакції, щоб мож порозумітись вперед з Вп. П. Семеном Демидчуком.

ПОЗІР ЮНГСТАВНЧАНИ!

З днем 10. марта с. р. в нашім місті оснувалась вечірня школя для неграмотних Українців.

Школа відбуваєсь вечерами від год. 7 до 9 в гали церковній.

За науку не береть ся жадної заплати, лише жадаєть ся доброї волї і охоти.

Тож, сьвідомі родимці, вплиніть на своїх темних неграмотних братів, хай численно приходять, використають нагоду і станута в ряди нашої сьвідомої суспільности.

Володимир Малїсвич.

Новинки.

Збори в Філядельфії 9. с. м. випали незвичайно величаво. По привитаню п. С. Демидчука о. Довговичем та покликаню президії виголосив двогодинну промову п. Демидчук, порушаючи всї найважнїйші біжучі справи. По рефераті пан. Делеґата завізвав до складок на „Рідну Школу" о. Довгович, почім промовляв ще в сїй справі Преосьвященний Владика та зложив від себе $200 а цїла збірка разом виносить около $850. Філядельфійці хочуть доповнити збірку до $1000, щоб подвійно „збітувати" Ню Йорк!

Експльозія газів в угляних майнах. Три тижні тому в Маганой Сіти, Па., продерла ся вода з ріки до майнів і прийшла так нечаино, що затопила трох майнерів, котрі не мали часу схоронити ся в безпечне місце. Аж по двох тижнях добули тіла з води. В минувший четвер війшло кількох майнерів і хотїли розпочати роботу в своїх „плейзах". В. Калиновський ледво вступив з своєю лямпою, як нагромаджений ґаз запалив ся і експльодував. Калиновського убив на місци а кільканайцять осіб тяжко попалив. Експльозія була так сильна, що повалила пропи і зруйнила стелю і все завалило ся. Потреба буде кілька тижнїв, щоби все привести до порядку. — о

Лігай Валлей компанія буде робити лиш три дни в тижни. Урядники компанії Лігай Валлей в Вілксбері, Па., повідомили майнерів, що від тепер компанія буде робити лише три дни в тижни. За причину сего подає, що мало має ордерів на угле, а богато має його на складі. Так само повідомили Вілксбері і Сускеґенна компанії і позамикали вже кілька майнів в місті і в околици Вілксбері, Па. — о

Недуга папи. Папа римський Пій Х. захорував на інфлюенцу получену з запаленєм. При його старости ся слабість легко може спровадити його смерть. — о

Голод у Галичинї. З Галичини надходять вісти, що населенє Кракова, Львова, Станїславова і инших галицьких міст терпить голод і тому мійські власти розділяють між них поживу. Всї фонди мійських рад вже вичерпали ся. Число голодних збільшає ся з дня на день. У Відни рішила нарада міністрів, щоб до місцевостий загрожених голодом висилати поживу.

Епископ Пап про російську пропаганду. Мукачівський епископ Антін Пап (Мадяр з походженя) заговорив оногді зі співробітником часописи „Az Est" про гр. кат. мадярське епископство та про російську пропаґанду між угорськими Русинами. Еп. Пап, будучи завідателем новоудїленої гайдудорожскої епархії з мадярським богослуженєм, заявляє, що 18 парохий висловило протест проти того, щоби їх видїловано з мукачівської епархії та прилучувано до гайдудорожскої. „В моїм епископстві — говорив дальше Пап — ведеть ся на жаль нотаїнну російську пропаґанду. В Мармароші треба буде перевести масові арешти. Тут має перед собою наше духовенство великі задачі. Воно не може обмежувати ся тим, щоби з народом зносило ся тільки в чотирох стїнах школи й церкви, але мусить шукати контакту з ним також в приватних зносинах, аби люд бачив, що духовенство займаєть ся ним. Також сьвітські власти повинні заняти ся інтензивно руським народом. Треба вислухати ріжних скарг Русинів та іти їм з підмогою, аби тайні аґенти не могли збивати капіталу з поступованя властий. Крім сього треба заострити пограничну сторожу, щоби не перепачковувано панславістичних летучих листків. Треба би також заборонити відвідуванє заграничних місць відпустових. Про все те поінформував я міністра судівництва, у якого я найшов велике заінтересованє та зрозумінє".

Українські оселї в Парані. З бразилійської провінції Парани доносять таке про тамошні українські оселї: Десять кільометрів від міста Уніо до Вікторія при головній дорозі, що веде до Пальмас, розложила ся вже більша тай визначнійша українська оселя Антоніо Кандідо. Другу частину наших людий, що приїхали в році 1896, уряд примістив саме на оселї А. Кандідо. Прибувши до Паранаґву, через Куритибу — порт Амазонас, звідти водою до Уніо до Вікторія — прибули на самого сьв. Петра 1896 на кольонію А. Кандідо. Тут осїло 120 українських родин і 30 польських. Є тут люди з ріжних повітів: тернопільського з Острівця; рогатинського (Бурштин і Козлів) товмацького (Петрилів), равського, теребовельського (Дарахів), золочівського і збаразького. Коли приїхали наші переселенцї, не лишили ся довго у бараках, бо ґрунти вже мірено і люди осїдали на визначених їм землях. Перший український сьвященик, що сюди прибув, о. Мартинюк. Правда, був і о. Волянський, але коротко. Мартинюк задержав ся довше, повертаючи з місії жанґацької. Крім землї, що її виміряла ґубернія українським еміґрантам, наші люди закупили до 50 шакрів (ґрунтів) від ріжних Бразилїян, що мали свої землї на кольонії, або близько неї. Шакри на кольонії А. Кондідо добрі, цїна пересїчна 10 анкрів 1.000 мільрейсів. На кольонії таки при самій головній дорозі, що веде до Жанґади і Пальмас, закупила громада площу і на ній в 1906 р. поставила гарну церкву. В 1909 р. побудовано гарний шкільний будинок, де учить п. Ф. Кобрин, чоловік дуже заслужений для нашої колонії. В 1904 р. основано за почином о. ігумена М. Шкірпана товариство ім. Котляревського, що числить членів 56, а є головою п. Пилип Терешка. Як молодїж так і старі пильно читають книжки, які товариство спроваджує з Київа або зі Львова.

Замордованє експрезидента Мексика. В минулу недїлю рацо застрілено у Мексику експрезидента Мадера і його адютанта Суареза. Стало ся се у хвилї, коли експрезидента перевожено з національної палати до вязницї. Ґрупа його приятелїв хотїла його відбити і тодї командуючий військом офіцир казав стріляти, причім сам експрезидент і його адютант впали трупом на землю, прошиті кулями. Є се, як здаєсь, лиш викрут теперішних верховодів у Мексику, що хотїли позбутись Мадера і тому казали його попросту розстріляти. Теперішний провізоричний президент Гуерта старає ся держати цїлий край зелїзною рукою, щоб завести у нїм потрібний лад. Є однак дуже мало таких, що у се вірять. Тїло замордованого експрезидента і його адютанта віддано для похованя родинї. Щож до брата експрезидента Ґустава Мадера, то його розстрілено в сей спосіб, що виведено з вязницї і позволено йому втїкати, підчас того однак мали його дозорцї стріляти до него. Є се т. зв. воєнне право утечі, практиковане у Індіян.

Не вільно купувати оружя. З днем 1 марта с. р. входить у провінції Манїтобі (Кан.) в житє закон, після якого не вільно там купувати нїякого оружя без показаня позволеня на се від властий.

ВИКАЗ ФОНДУ
на ювилейний дар Іванови Франкови.

Тов. „Просьвіта" в Ню Йорку жертвувало зі своєї каси	$10.00
Бр. сьв. Володимира в Ню Йорку за тікети з віча 25. серпня 1912 р.	$5.00
Разом	$15.00
В ч. 9. „Свободи" оголошено	$175.69
Загальна квота	$190.69

ЗА КОМІТЕТ:
Ів. Тишко, голова;
С. Чосник, касієр;
І. Романишин, секретар ф.

ВІДОЗВА.
До Хв. Товариств і Братств в Ню Йорку.

Уряд Центрального Комітету повідомляє всї Товариства і Братства, що квартальний мітінґ Центрального Комітету відбуде ся дня 31. марта в понедїлок вечер о год. пів до 8-ої під ч. 257 Іст 10 ул. Упрашаємо Хв. Товариства і Братства аби на сей мітінґ вислали своїх делеґатів з повновластями потвердженими урядом Товариства і печаткою, без огляду на се, чи Товараства і Братства суть в звязи з Центральним Комітетом, чи нї, позаяк має бути покінчений статут і обговорене справи чартеру.

За Комітет:
Й. Хомів, предс.; Г. Максимців, секр.

Отсим повідомляємо нюйорські Тов-а і Бр-ва, що Центральний Комітет винаняв галю на представленє на день 6. вересня 1913, щоби згадані Тов. і Братства не брали галї на той день.

ЗМІНА АДРЕСИ:

Повідомляю інтересованих, що мій теперішний адрес такий: СТЕФАН КАЛАКУКА, 1009 N. Main Ave., Scranton, Pa.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА" В ГАЛИЧИНЇ.

Антін Савіцький з Міннеаполїс, Мінн.	$0.50
Іван Буґера з Ню Йорку зібрав на весїлю у пп. Д. Воловина і К. Михайлишин	1.00
Остало з пересилки з дня 24. грудня 1912 р.	0.50
Оголошено в ч. 10. „Свободи"	113.31
Загальна квота	$115.31

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКО-РУСЬКУ БУРСУ В ГОРЛИЦЯХ.

Семен Підбережняк зібрав на хрестинах у Павла Бодика в Шелтон, Конн. дня 2-го марця с. р.	3.30
На хрестинах у п. Івана Фіри в Макаду, Па., зібрав п. Дм. Капітула	$5.10
Семен Ядловський	10.00
Дмитро Капітула	5.00
Алек. Шаршонь	5.00
Осип Стеткевич	5.00
Михайло Угорчак	2.00
о. Вал. Балог	2.00
Андрій Савка	2.00
Йосиф Ялечко	2.00
Стефан Милянович	1.00
Оголошено в ч. 7. „Свободи"	2.50
Разом	$44.90

КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Ю. Луців з Енґелвуд, Н. Дж.	$2.00
Бр. сьв. Володимира, від. Р. Н. С. ч. 98, в Шенандо, Па.	$10.00
Оголошено в ч. 8. „Свободи"	55.90
Разом	$67.90

ЖЕРТВИ ДЛЯ ІВАНА ДЯКУНА.

Алентавн, Па. Офірували його краяни: В. Турчин, С. Мікевич, Н. Пікіль, Я. Стиран, П. Турчин, Р. Скрут і К. Корінь по $1.00; К. Балук, К. Мілявська, П. Кухар, А. Тибінська, П. Чмир, М. Лабоцька, А. Бордун, К. Кривінь, М. Равська, П. Свирбивус і Г. Тихоліз по 50 цнт.; П. Стельмах 25 цнт. — Разом 12.75

Анна Луців з Енґелвуд, Н. Дж.	1.00
Оголошено в ч. 10. „Свободи"	21.00
Разом	$34.75

ЖЕРТВИ НА ШКІЛЬНО-ПРОСЬВІТНИЙ ФОНД В АМЕРИЦЇ.

Николай Зевс з Бруклина, Н. Й.	$1.00

ЖЕРТВИ НА ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ҐІМНАЗІЮ В РОГАТИНЇ.

Комітет з Рочестер, Н. Й. (пп. І. Крик, Т. Муха, М. Мелих і В. Луцишин) зібрав ось такі жертви: о. В. Мереньків, офіра з акафисту $13.40; Бр. сьв. Йосафата, коляда 10.00, Брацтво зложило на забаві 2.45, на мітінґах Брацтва зложили до пушки 2.40, з весїля А. Юркова 1.58, Ю. Бойко зібрав на весїлю 1.40, Я. Швець 1.50; по $1.00 зложили слїдуючі особи: о. В. Мереньків, Н. Яричевський, В. Поливка, Т. Муха, А. Шклярик, С. Папірка, І. Луцишин (Романа), Н. Луцишин, Я. Підгайний, П. Горішний, В. Дякун, Н. Тимків, С. Яремчук, А. Онуфрик, Д. Гой, С. Лотоцький, Т. Доброховський, Н. Лесик, П. Струтинський, М. Нищук, Г. Британ і Н. Шурґот; по 50 ц. зложили: Н. Ковба (Дмитра), М. Білик, В. Максимців, І. Фурманчук, І. Гнатків (Івана), П. Скікун, Я. Горішний, М. Ейна, Л. Чоловський, І. Максимців (Тимка), П. Макогон, В. Дуда, В. Федоришин, Т. Федоришин, Н. Понадюк, Т. Скробач, І. Легкий (Панька), І. Крик (Пилипа), Я. Шворм, П. Гранковський, І. Гранковський, В. Гранковський, П. Струк, Ю. Долїшний, В. Пригода, М. Швець (Панькова), М. Рудий, М. Сверида, О. Романишин, М. Решітник, С. Решітник, М. Кузь, А. Філка, Т. Когут, С. Сверида, Д. Ґалуґа, Т. Якимович; П. Луців 40 цнт.; по 30 цнт. зложили: Т. Приславський, П. Ґолембіовський; по 25 цнт. зложили: Й. Кікта, Й. Романків, І. Пернак, В. Гой, М. Дзіняк, А. Яців, Р. Жирик, І. Башта, В. Стелїнський, В. Бащук, А. Росоловський, Т. Макогін, Н. Паснак, А. Язловська, А. Воляк, П. Сопка, І. Силяк, Д. Мудрик, Д. Швець, Н. Кучній (Івана), П. Заяць, Д. Турчин, І. Білас, Н. Занаґурський, О. Струк, І. Рудий, Ю. Крайовський. Е. Крайовська, Ю. Знахоцька, І. Притула, В. Юган, А. Музичка, М. Багрій, В. Качмар, М. Юрків; по 20 цент. зложили: А. Федунь, В. Чубатий, Н. Карпінський; по 15 цнт. зложили: П. Череватий, С. Ходак, Р. Коваль, К. Чапранський; по 10 цент. зложили: Д. Белей, І. Белей, В. Белей, В. Перчик, М. Башта, Ф. Кобран, Н. Шевчук, Г. Макогон, І. Теньґа, С. Данилишин, Д. Тотиґа, Б. Гарбуз, О. Яськів, І. Гарасимишин, М. Бурка, І. Димкар; по 5 ц.: Н. Плекан і Я. Рубаха. — Разом $85.33.

Василь Луцишин прислав до „Свободи"	$85.00
Оголошено в ч. 8. „Свободи"	5.00
Разом	$90.00

ЖЕРТВИ НА „РІДНУ ШКОЛУ" зложені на вічу в С. С. Шікаґо, Ілл.

о. М. Паздрій і Й. Влога по $2.00; П. Щербатий, Й. Ярема, Т. Яремцьо, П. Луців, Т. Теніцький, І. Піхович, П. Андрух, І. Станько, П. Типек, Г. Лучин, В. Коваляк, Пет. Правець, Г. Гаврилюк, А. Солтис, К. Дмитрик, А. Балеша, В. Саєвич. П. Дмитраш, А. Ханас, В. Фіняк, д. Дмитраш по $1.00; Х. Грималяк 70 цнт.; Д. Юнчин, В, Юревич, Н. Хомечко, І. Кіт, М. Шустак, Т. Ґрецко, О. Томашевська, В. Солтис, П. Снїданко, Е. Кременська, К. Семерак, Н. Стахняк, В. Дашко, І. Снїданко, І. Мончаловський. В. Вітушинський по 50 цнт.; І. Федосюк 35 цнт.; А. Максимюк, О. Савків, С. Троць, Н. Німчук по 25 цнт.; в церкві зібрано $11.30. — Разом зібрано $46.35 — вислано до краю 225 корон (число посьвідки 12112).

ЖЕРТВИ НА „РІДНУ ШКОЛУ" ЗІБРАНІ НА ВІЧУ В ЙОНКЕРС, Н. Й.

Церков сьв. Арх. Михаїла $29.00; Брацтво сьв. Арх. Михаїла 15.00; Брацтво сьв. Івана Хрестителя 10.00; Сестр Пресьв. Богородиції 10.00; Кружок руської молодежи 5.00; Товариство Боян 25.00; о. Мих. Лисяк 5.00; А. Скробала, А. Трембач, С. Фецко, К. Ковальчик, Марія Гузар, А. Дзямба, І. Фецко і А. Пупчик по $1.00; А. Телеп, І. Обух, Н. Турчин, Ф. Гузар, Ю. Пирч, Анна Павелчак, Й. Калич, А. Сокач, Д. Щурик, Ю. Ільков і М. Поточак по 50 цнт. Разом $112.50. Кромі сего меншими датками вплинуло кільканайцять долярів. По потрученю коштів з нагоди віча остало чистого доходу на „Рідну Школу" $100.00.

ЖЕРТВА З ДЕТРОЙТ, МІЧ.

На вечерку в честь Ів. Франка, відбувшім ся дня 23. лютого с. р. в гали парохіяльній в Детройт, Міч., зібрано $4.00 на дар Ів. Франкови. Сю квоту (19.61 К) відослано моні ордером (ч. 289694) до „Дністра" на книж. щадничу ч. 8000 дня 24. лютого 1913 р. — Іван Ґрошко, секр. парох.

ПОДЯКА З ДУКЕЙН, ПА.

Дня 25-го лютого 1913 р. навістила велика радість нашого брата М. Печіля і його жінку Катер. Кінаш, родом з Дольного, пов. Школя, бо того дня похрестилась їх маленька Євочка, в їх хатї в Рілтон, Па. З сеї радости їх добрі кумове жертвували на нашу руську церков сьв. Ап. Петра і Павла в Дукейн, Па. і то: А. Матій $5.00, М. Печінка 1.00, І. Покшіра $1.00, А. Станглавер 2.00, Ф. Карпінський $1.00. Разом зложено на руки о. М. Балога $10.00. За ту красну офіру ми низше підписані урядники висше згаданої церкви тутки публично складаємо глубоку подяку Вп. Жертводавцям, желаючи всїм офірующим „многая і благая лїт".— В імени церкви: С. Якубік, голова, М. Грицько, секр., П. Кузьо, скарбник.

ПОДЯКА.

Слава Ісусу Христу!

Я, Гелена Вілячкі дякую перше Господу Богу небесному за Його ласку і за Його доброту, а опісля Др. Д. В. Еванс за його лїкарства, якими вилїчив мене з великої хороби, котру я терпіла на своїм тїлї через 3 роки. Не було вже в Скрентон лїкаря, у якого би я не була; була я навіть в шпиталях під ножем на операції, послїдний гріш видала, та мимо всего не була вилїченою.

Аж наколи я удалась до Др. Д. В. Еванс, він мене уздоровив. Дякувати Богу, що допоміг йому привернути менї здоровлє, та що я могла піти з його дому здоровою, якою була перед 3-ма роками то є перед моєю хоробою.

Дорогі в Бозї Братя і Сестри, які терпите тяжкі недуги, раджу Вам удатись до Др. Д. В. Еванс. Він вилїчить всїлякі тяжкі хороби. Нема слабости, яку би він не вилїчив. Господь Бог поможе йому і Вас вилїчити, як мене вилїчив. Він має свої лїкарства і свій шпиталь. — Адреса його мешканя:

Dr. D. W. Evans,
154—159 S. Main St., Scranton, Pa.

Хтоби хотїв зі мною говорити, нехай прийде на слїдуючу адресу:

Helen Vilaczki,
1702 Hawthorne St., Scranton, Pa.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ пошукує місця. Має всї здібности на провадженє дяківства і школи при парохії. Інтересовані зволять писати на адресу: Іван Тилявський, c|o Ruthenian Book Store 439 N. 6th Ave. Scranton, Pa.

ДЯКОУЧИТЕЛЬ з добрим теноровим голосом, знаючий ґрунтовно нотний сьпів, знайде сейчас приміщенє. Платня 35 дол. місячно і доходи, яка в міру заслуг буде підвисшена і до 50 дол. Від кандидата вимагаєсь провадженя руської школи, уряджуваня представлень і провадженя хорального сьпіву. Голосить на адресу: Rev. V S. Hryvnak, 113 Third Ave., Butler, Pa.

ІСПИТОВАНИЙ ДЯКО-УЧИТЕЛЬ, може учити і провадити хор, вести школу дїтей і уладжувати театральні представленя. Голос має добрий. Прийме посаду дяка від 1-го цьвітня 1913 р. — Адреса: Diako-Uczytel, Box 44, Jersey City, N. J.

ІНТЕЛІҐЕНТНА особа з краю, в середнім віцї, знаменита кухарка, чесна і ощадна господиня, шукає місця управительки дому у сьвященика. Адресувати: Woloszyn, 49 Farbridge Str., Rochester, N. Y.

ПОШУКУЮ своєї жени **ЗОФІЇ ГОШКО**, котра утїкла з дитиною на імя Стефця. Не має на лївій руцї одного пальця а на правій руцї висше долонї має наріст. Жена родом з Чорткова; приїхала з краю перед двома роками. Перебувала на Стактон, № 7. Хтоби о нїй знав, нехай повідомить на понизшу адресу, а дістане нагороди 5 долярів. Andrew Hoszko, Stockton, Pa., No. 7, Luzerne Co.

Пошукую товариша **ДАНИЇЛА СТЕЦКА**, котрий що йно з краю прибув і замешкав десь коло Філядельфії, Па. Хто би о нїм знав або він сам, нехай зголосить ся до мене в дуже важній справі. John Klim, 2454 W. 7th Str., Cleveland, O.

Касове справозд. Р. Н. С.

за місяць лютий 1913 р.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1	337.15	127	74.27
2	89.20	128	18.61
3	121.58	129	44.46
4	43.21	130	41.10
5	88.00	131	23.00
6	56.00	132	38.03
7	171.86	133	81.46
8	51.83	134	33.00
9	128.05	135	87.00
10	112.86	136	59.00
11	39.61	138	7.83
12	96.47	139	29.56
13	41.06	140	57.44
14	127.10	141	53.59
15	43.33	142	54.79
16	241.61	143	45.00
17	26.71	144	16.87
18	29.10	145	24.25
19	24.10	146	22.95
20	113.75	147	73.66
21	19.00	148	22.61
22	14.75	149	47.50
23	90.00	150	7.22
24	20.00	151	29.01
25	64.61	152	53.00
26	27.00	153	42.88
27	71.14	154	52.75
28	291.15	155	95.60
29	116.02	156	16.00
30	104.62	157	86.71
31	32.00	158	29.56
32	48.00	159	30.11
33	304.00	160	48.57
34	22.00	161	42.25
35	52.10	162	61.14
36	39.67	163	24.54
37	87.21	164	8.00
38	101.55	165	67.12
39	66.66	166	53.60
40	79.25	167	45.69
41	41.75	168	55.81
42	109.71	169	43.00
43	26.00	170	48.31
44	14.00	171	14.44
45	33.37	172	37.50
46	157.00	173	24.00
47	54.90	174	26.00
48	110.16	175	40.48
49	21.00	176	23.18
51	42.25	178	13.33
52	13.00	179	78.88
53	178.57	180	27.50
54	22.35	181	6.22
55	124.32	182	61.44
56	38.56	183	26.61
57	45.49	184	60.28
58	95.22	185	54.[illegible]
59	32.22	186	43.22
60	8.04	187	55.73
61	110.25	188	86.15
62	16.83	189	26.61
63	79.40	190	15 15
64	16.39	191	48.81
65	89.69	192	24.17
66	54.35	193	37.30
68	33.27	194	43.93
69	17.10	195	21.72
70	112.38	196	54.75
71	6.00	197	70.15
72	90.60	198	32 06
73	16.62	199	42.39
74	18.00	200	12.44
75	25.00	201	27.37
76	44.42	202	18.47
77	17.00	203	26.76
78	238.90	204	31.15
79	15.75	205	28.61
80	40.00	206	36.25
81	39.50	207	42.07
82	78.72	208	44.61
83	12.61	209	97.75
84	23.08	210	18.10
85	193.11	211	19.32
86	11.00	212	46.65
87	29.69	213	51.05
88	20.44	214	23.54
89	12.00	215	26.08
90	51.15	216	43.00
91	94.14	217	50.70
92	63.64	218	37.20
93	17.00	219	67,35
94	38.88	220	37.74
95	80.44	221	68.52
96	84.76	222	118.91
97	19.60	223	71.65
98	36.00	224	31.36
99	124 94	225	93.29
100	16.88	226	20.00
101	7.27	227	68.50
102	93.83	228	27.00
103	13.75	229	123.15
104	126.51	230	52.00
105	30.00	231	45.98
106	120.53	232	20.27
107	43.82	233	14.88
108	113.37	234	52.66
109	60.71	235	39.72
110	46.80	236	6.21
111	33.93	237	53.84
112	17.27	238	21.25
113	48.25	239	64.71
114	64.66	240	11.00
115	32.00	241	16.54
116	34.23	242	21.27
117	61.50	243	17.32
118	10.83	244	17.44
119	18.00	245	77.63
120	76.60	146	22.91
121	122.00	247	41.09
122	54.18	248	84.34
123	49.10	249	42.38
124	48.96	250	123.37
125	18.14	251	35.50
126	44.47	252	39.15

Відділ	запл.	Відділ	запл.
253	49.96	303	15.00
254	24.15	304	49.15
255	29.11	305	17.61
256	19.76	306	20.63
257	23.22	307	15.10
258	24.15	308	20.37
259	36.00	309	8.00
260	48.90	310	45.75
261	41.00	311	12.05
262	10.44	312	21.45
263	9.76	313	21.95
264	35.10	314	12.00
265	69.81	315	11.83
266	35.22	316	13.80
267	25.93	317	33.41
268	44.00	318	27.70
269	29.00	319	17.28
270	23.00	320	17.60
271	32.56	321	15.54
272	23.50	322	11.22
273	33.00	323	26.98
274	32.04	324	15.81
275	79.10	325	39.92
276	35.81	326	27.59
277	28.54	327	33.54
278	53.01	328	19.66
279	28.60	329	30.00
280	22.00	330	21.53
281	19.00	331	28.20
282	22.10	332	34.10
283	21.95	334	10.71
284	9.83	335	19.00
285	11.61	336	14.94
286	24.77	337	26.25
287	16.00	338	39.34
288	26.61	339	22.90
289	31.76	340	14.50
291	20.38	341	19.05
292	30.85	342	20.03
293	50.61	343	13.00
294	35.94	344	22.85
295	20.44	345	29.80
296	37.88	346	16.00
297	20.61	347	19.12
298	35.60	348	11.15
299	31.75	349	13.00
300	69.80	350	26.03
301	37.03	351	17.53
302	18.50	352	9.67

Прихід за лютий 1913. р. виносить 16193.69

РОЗХІД.

Посмертне по:

Юрію Адам, Вайтінґ, Інд.	1000.00
Даньку Косар, Шікаґо, Ілл.	700.00
Петрі Сисак, Гейзелтон, Па.	800.00
Антоні Скибин, Віпани, Н. Дж.	1000.00
Йосифі Павловськім, Скрентон, Па.	500.00
Максимі Жилич, Травґер, Па.	1000.00
Василю Шилько, Савт Форк, Па.	865.00
Михайлї Пенин, Донмор, Па.	1000.00

Запомога по:

Тацї Крайничин, Пітсбурґ, Па.	400.00
Катерині Смалець, Шамокін, Па.	400.00
Марії Матисек, Шамокін, Па.	400.00
Катерині Коздронь, Ст. Люіс, Мо.	400.00
Марії Урбан, Маганой Плейн, Па.	400.00
Фенії Подолячик, Нюарк, Н. Дж.	400.00

Запомога для:

Михайла Блекот, Літтел Фалс, Н. Й.	100.00
Анни Ноґа, МкАду, Па.	100.00

Сирітська часть по:

Даньку Роницькім, Манор, Па.	530.00
На фонд ім. Мирослава Січинського	500.00
„Свобода" решта за календарі на рік 1913	1981.90
„Свобода" за друки для Р. Н. С.	319.25
„Свобода" за орґан Р. Н. С.	1665.30
Платня Головного Уряду	270.00
Адміністрація Р. Н. С.	233.16
Розхід за місяць лютий виносить	14.964.61

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Прихід за місяць лютий	16.193.69
Додаткові проценти до 1. січня б. р.	6.55
Разом прихід за лютий есть	16.200.24
Готівка з кінцем січня остала	112.094.63
Весь прихід разом виносить	128.294.87
Розхід за лютий есть	14.964.61
Готівка з кінцем лютого остае	113.330.26

З тої суми:

Фонд сирітський виносить	47.349.85
„ резервовий	46.265.55
„ бідних	8.881.34
„ шкільний	8.923.09
„ розпорядимий	1.910.43
Разом	113.330.26

Дм. Капітула, предс.,
А. Шаршонь, кас., С. Ядловський, фін. секр.

Справоздане Р. М. Союза

за місяць лютий 1913 р.

Відділ	запл.	Відділ	запл.
1	13.40	25	6.65
2	2.50	26	19.25
3	3.40	27	2.70
4	6.25	28	6.00
5	3.25	29	2.95
7	2.50	30	4.40
8	7.52	31	1.40
9	8.10	32	13.50
10	2.00	33	5.95
11	2.00	34	2.00
12	5.35	35	1.15
14	60	36	4.25
15	1.90	37	3.30
16	7.10	38	7.25
19	95	39	15.15
20	2.00	40	5.90
22	10.50	41	3.40
23	15.55	42	4.35
24	5.90	43	1.15

Відділ	запл.
44	2.40
45	3.25
46	2.45
48	20
49	6.30
50	12.05
52	2.10
53	25
55	2.20
57	7.55
58	4.25
59	1.40
60	5.91
61	3.60
62	50
63	5.18
64	2.55
66	3.20
67	10.85
69	1.50
70	2.45
71	90
72	1.20
73	25
74	75
75	8.20
76	17.40
77	3.90
78	4.35
80	1.00
81	2.60
82	60
83	4.90
84	2.40
85	3.20
86	1.15
87	2.65
88	2.00
89	2.25
90	6.00
91	2.40
92	5.35
93	1.25
94	4.30
96	3.60
97	2.20
98	3.10
99	4.20
100	1.10
102	1.30
103	3.00
104	17.10
106	25
107	1.50
108	1.80
109	2.70
110	2.80
111	3.35
112	12.20
113	5.45
114	1.15
115	6.95
116	1.40
117	1.05
118	7.65
119	25
121	1.60
122	65
123	4.78
125	2.75
126	1.85
127	4.20
129	3.25
130	1.85
131	2.15
132	60
133	90
136	1.10
137	60
138	1.80
140	2.50
141	90
142	50
143	2.25
144	1.00
145	3.00
146	60
147	1.15
148	1.25
149	2.30
150	3.60
151	2.20
152	1.80
153	1.80
154	25
155	5.75
156	2.75
157	3.00
158	1.50
159	2.50
160	5.00

Прихід за місяць лютий виносить 528.19

РОЗХІД.

Посмертне по:

Зузанні Емба, Мт. Кармел, Па.	300.00
Стефані Ящишак, Шамокін, Па.	100.00
Платня Головного Уряду	20.00
Розхід за місяць лютий виносить	420.00

ЗІСТАВЛЕНЄ.

Прихід за місяць лютий	528.19
Додатковий процент д о1. січня б. р.	85.27
Разом прихід за лютий есть	613.46
Готівка з кінцем січня остала	19.257.53
Весь прихід есть	19.870.99
Розхід за місяць лютий	420.00
Готівка з кінцем лютого виносить	19.450.99

Дм. Капітула, предс.,
А. Шаршонь, кас., С. Ядловський, фін. секр.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Збірку на „Рідну Школу" з віча в Сиракюз, Н. Й., в квоті $100.00, надіслану нам п. Н. Круком, вислано до Львова дня 14. лютого с. р. (ч. посьвідки 4034669).

Збірку з віча в Байон, Н. Дж., в квоті $54.40, надіслану нам п. Д. Підгайним, вислано до Львова дня 1. марта с. р. (ч. посьвідки 4035209).

Адміністрація „Свободи".

ЖЕРТВИ НА УКРАЇНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Андрей Бумбар, секретар Бр. сьв. О. Николая, від. 127 Р. Н. С., в Бофало, Н. Й., зібрав по $1.00 від слідуючих членів: А. Бумбар, А. Грех, В. Форостій, Н. Буката, Л. Качор, І. Шаровський, С. Кушка, Т. Кушка, С. Грат, І. Бурштинський, І. Леськів, С. Симик, М. Бурштинський, Й. Яковенко, І. Ґах, Д. Жук і Г. Стець, Василь Форостій зложив від читальні „Просьвіти" $4.00. — Разом $21.00. Сї гроші т. є. $20.60 (100 К) вислав А. Бумбар на адресу „Сокола-Батька" у Львові дня 18. січня 1913. (Число посьвідки, виставленої Я. Р. Павляком, 214159).

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНОЇ ШКОЛИ" І НА СИРОТИ В ЧЕСАПІК СІТИ З НОРТГЕМПТОН, ПА.

1). На весілю Василя Москалюка на „Рідну Школу" зложили слідуючі добродії: В. Москалюк і о. Ом. М. Баранський по $1.00; С. Ковалишин 50; М. Голуб 30; Д. Дручок, В. Шишка, Д. Бробот, Р. Чичота, Г. Чичота В. Шобир, П. Білик, І. Сарабун, П. Блотко, П. Хома, Н. Гусак, Ѳ. Палій, І. Оґроднік, Марія Ковальчук і В. Тарас по 25 ц.; Д. Которож, Й. Гуцалюк, Фотина Пашук, Анна Модна і Варвара Казімірик по 10 ц. — разом $7.05. Збіркою занялись Іван Сарабун, Михайло Голуб і Василь Тарас.

2) На весілю Матвія Панасюка на руські сироти в Чесапік Сіти зложили слідуючі добродії: Марія Ґіль $1.00; С. Куць, С. Кудрик, П. Чорній, Н. Ґіль по 50 ц.; М. Панасюк, Марія Панасюк, С. Ковальчик, Марія Лесик і З. Куць по 25; В. Мацко 20; О. Славич, В. Морика, Ф. Крупа, А. Ґлас, В. Янкові по 10; Ф. Моргун 15, С. Ковальчик 10, Марія Сондова 5, І. Мазепа 5, Федько Мазепа 5, — разом $5.35. Збіркою занялись Стах Куць, Стефан Кудрик і Павло Чорній. Щира подяка тим, що жертвують, а ще більша тим, що памятають і збіркою займуть ся.

Всякі дальші жертви прошу складати лично на офісї або моней-ордером.

о. Ом. М. Баранський.

Нові книжки і виданя.

Ілюстрована Україна ч. 4. Зміст: Микола Віконський: Ad astra. — Данило Харовюк: Смерть Сороканюкового Юри. — М. Возняк: Наші університетські традиції у Львові. — Н. Н.: Про народні вишивки. — Микола Шумицький: Український архітектурний стиль. (Дальше). — Яр. Пастернак: Татарський памятник в Крехові. — Ростислав Заклинський: Етаном. — С. Г.: З царини моди. — До наших читачів і прихильників. — Нові українські часописи. — Нові книжки і виданя. — Гумор і забава. — Віктор Гіґо: Девятьдесять третий рік. (Дальше). — Герберт Уельс: Машина часу. (Дальше). — Ілюстрації: 1). І. Репін: Запорожець. — 2. 3. 4.) В Карпатах. — 5). Епископ Йосиф Шумлянський. 6). Вишивки на рушниках. 7). Мальованки. (Димки). 8). Мережані і вишивані рукави сорочок. 9). Заставка в Ізборнику Сьвятослава 1072 р. 10). Брускова скоба церкви в Камянечому. 11). Церква в Вороньках. 12). Церква сьв. Юра в Дрогобичи. 13). Церква в Винниці. 14). Церква в Дашковици. 15). Татарський памятник в Крехові. 16). Теодор Рожанковський, посол з Турчанщини. 17). Іван Кохановський, посол з Яворівщини. 18). Облога Адріянополя. 19). Лукіянівська тюрма в Київі. 20). Мода а українські вишивки. 21). Міністер війни Назім-паша. 22). Енвер-бей. 23). Новий великий везир Шефкет-паша. 24). Пуанкаре, новий президент Франції. 25). Ребус.

Приймаєть ся передплата на демократичну часопись

„УКРАЇНА",

що виходить що тижня в четвер в обємі одного аркуша друку, накладом видавничої спілки „Україна" стоваришенєм зарєєстрованим з обмеженою порукою. „Україна" присьвячена політичним, просьвітно-культурним, суспільним, господарським справам буковинської України, загальним і національним питаням і ширеню всеукраїнського єднаня без огляду на кордони. „Україна" коштує річно в Австрії 6 К (для селян 4 К), в Німеччинї 6 марок, в Росії 3 рублї, в Америцї 1 доляр 50 центів. Поодиноке число коштує 10 сотиків. Адреса редакції і адміністрації: Чернівці, ул. Панська 22.

„СВОБОДА"

ілюстрована політична, просьвітна і господарська часопись; популярний орґан національно-демократичного сторонництва. Виходить що тижня в четвер рано. Передплата: річно 4 К., півріčно 2 К. Адреса Редакції й Адміністрації: Львів, Ринок, ч. 10. (Галичина, Австрія).

„ЗАПОРОЖЕЦЬ"

вийшов уже і коштує 72 сотиків. 12 примірників коштує 12 К 30 сот. вже з оплатою почти. Кошти пересилки за границю Австро-Угорщини оплачує купуючий. Адресувати так: „Видавництво календаря „Запорожець" в Коломиї, вул. Франц-Йосифа ч. 9.

В ДРУКАРНІ „СВОБОДИ" МОЖНА ДІСТАТИ СЛІДУЮЧІ КНИЖКИ:

Ангел та пустельник	15 цнт.
Америка	15 „
Американець, веселий образ з житя народу	15 „
Бери та читай	30 „
Борба кляс і чому робітники орґанізують ся	15 „
Весела книжечка з образками	35 „
В Старім і Новім краю	25 „
Гостина сьв. Николая, драматична гра для дітий	10 „
Доля галицької сироти	5 „
Дещо про зьвірята	30 „
Дещо про права і суди	10 „
Дорога до сьвідомости	10 „
Еміґрант	15 „
Журавлї	10 „
Житє, зарібки, орґанізації і т. п. в Зл. Державах	15 „
Зуб за зуб	10 „
Казки про Циганів	10 „
Кроотка Історія Руси	10 „

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО РУСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА!

„ЗА СЕСТРОЮ",
дуже красна повість з козацьких часів. Дістанете в „Свободі" за 40 центів.

СТРАШНИЙ ВОРОГ.

Оповідав мені один мій знакомий, що в однім селї в бучацькім повіті (як те село зве ся, не сказав мені) жив колись богатий та заможний господар. Достатків тай всякого майна було в нього тільки, що міг був цїле село вигодувати. Раз — так оповідав мені мій знакомий — як їхав той господар з ярмарку, розуміє ся вже підпитий, а фірман загубив батіг, то казав ковбасою конї поганяти. Так надуживав Божого дару, а нинї той сам ґазда є жебраком тай ходить таки в своїм селї тай по сусїдних селах від хати до хати і жебрає кавалка хлїба, щоби з голоду не згинув.

„І якже се могло стати ся, що з такого великого богача став жебрак?" спитав я свого знакомого.

„Та як! Цїлком просто: через коршму і горівку" була відповідь.

І справдї! Через ту нещасливу горівку тисячі людий марно пропадає. А щож се є та горівка? Чортова видумка — написано в старих книжках. І справдї чортова видумка!

Кажуть звичайно наші люди, що як чоловік напє ся килїшок горівки, то зараз його розігріє в серединї, чує, що йому лекше, мовляв, припускає до здоровля. Чи справдї воно так, поспитаймо людий мудрійших та більше вчених чим ми. Отже славний нїмецький лїкар Штоль, що живе в купілевім містї Навгайм, каже, що горівка не то що нїчогісїнько не помагає до здоровля, але нищить його, притлумлює розум, спонукує слабости серця і обезсилене. Сему лїкареви, який тільки через цїле житє своє лїчить пияків, чейже можемо дати віру. Шкідливість горівки зрозуміли люди вчені і культурні і тому позаводили всякі товариства, аби побороювати пиянство. Всї вчені лїкарі переконались, що ті люди, які не уживають нїяких напоїв, є найбільше спосібні і витревалї в роботї, а ті, що пють, дуже скоро мучать ся і впадають на силах. О сїм найлїпше сказали би нам ґенерали російських і японських війск. Як звісно, в Росії в страшний спосіб пють горівку, а в Японії велика тверезість. Не диво ж, що така мала Японія побила таку велику Росію. Правду можна сказати, що не побила її Японія, але горівка.

Та не заходїм так далеко. Ми бачимо самі між собою, які страшні нещастя спричинює горівка. Скілько то бійок, сварнї, убийств, злочинів поповняють люди в нетверезім станї. Дуже добре сказав один вчений лїкар, що як би горівки на сьвітї не було, то держава мусїла би завалити половину своїх кримінали. В Нїмеччинї видав міністер зелїзниць приказ, що жадному урядникови не вільно пити в часї служби нїяких острих напоїв. Се дуже мудре зарядженє. Зміркуймо! Вип'є ся той робітник, що пересуває на стациї шини, потяг заїде не туди, куди треба, тай сотки людий гинуть. А такі випадки трафляють ся майже щоденно. Хто хоче о сїм переконати ся, най возьме перший лїпший річник якогобудь денника, а там таких новинок знайде немало.

Без сумнїву є найшкідливійша сама горівка, і то чим та горівка міцнїйша, тим є більшою і страшнїйшою отруєю. Учені дослїдники і лїкарі пробували сили тої отруї на зьвірятах. Отже ж кіт, зьвіря досить сильне і витревале, по залитю його килїшком міцної горівки в протягу кількох годин гинув. Що чоловікови се так відразу не шкодить, се робить призвичаєнє. Але най спробує випити більшу скількість той, хто горівки нїколи не пив, то сейчас зімлїє і розхорієсь. З сего ясно видимо, що горівка зовсїм не причиняє ся до здоровля.

Побіч горівки, тої страшної отруї, є другий на позір невинний напій, що зве ся пиво. Наші люди присягаючи на горівку, не хотять нїколи присягати на пиво, бо кажуть, що пиво то є здоровий напій, бо нїчо в собі не має, тільки хміль, ячмінь і воду, а чейже ячмінь і вода то поживні річи. Так, воно правда. Сам ячмінь і сама вода троха поживні річи. Однак при фабрикованю пива з ячменю робить ся солод, який змішаний з водою дає також горівку. І так в шклянцї пива є одна десята часть горівки, а поживних частий в цїлій квартї пива є тільки, кільки в одній ложцї сира. І чи не лїпше, як би наш селянин або робітник, замість заплатити пять центів за шклянку пива, купив собі пів кварти сира. Принайменше замість отруї з'їв би ситну страву, яка певне вийде на здоровле.

Лишаєсь ще один напиток — вино. Вино, той найкращий напій, здавна людям знаний, засаджений Ноєм, уживаний людьми від коли земля стоїть. Се вино має також в собі горівку, хотьби Бог зна, яке воно було добре. Чим воно однак гірше і більше квасне, або гірке, тим більше має горівки. Вино, фабриковане з винної лози, має в собі також горівку. Вином можна так само впити ся як і горівкою або пивом. Вино, душене з винної лози, якого уживаєсь до Служби Божої, має в собі найменше горівки-алькоголю.

Як отже бачимо всї напої горячі є шкідливі через те, що мають в собі ту отрую-алькоголь, по нашому горівку. Після ради найлїпших лїкарів ми не повинні їх пити: ми повинні остерігати других перед шкідливостию тих напоїв. Натомість, замість викидати мілїони гроша, які пожерає рік річно горівка, ми повинні за ті гроші подбати о лїпшу поживну страву, о кращий хлїб, о молоко та сир, а тодї певне не виглядалиб наші дїти як мерцї, не голодувало би тільки родин через нещастя, які потягає за собою горівка.

Краєвий Шкільний Союз у Львові

звертаєть ся отсим до Вп. Жертводавців, що посилають гроші на фонд „Рідної Школи" в Галичинї до Товариства „Днїстер" (вкладк. книж. 6800), щоби зволили ласкаво повідомляти Кр. Шк Союз (Львів, ул. Домінїканська 4. III.) рівночасно з посилкою: 1) хто посилає і 2) на яку ціль, а то тому, щоби наспівші гроші могли бути сейчас втягнені на дотичну книжочку. Так приміром наспіли до „Днїстра" 10 го сїчня 630 корон через „Wiener Bank-Verein", 8-го сїчня б. р. 2900 кор. через „K. k. Priv. Boehmische Union Bank" в Празї, в грудни м. р. 300 кор. через фірму John Nemeth в New York і двома переказами 630 кор. і 490 кор. з Fort William в Канадї. До сих посилок нема жадних письменних пояснень і вони лежать не опроцентовані. Ми просимо отже Вп. Надавців повисших квот донести нам, колиб котра з повисших квот була призначена для „Рідної Школи".

Краєвий Шкільний Союз у Львові.
ІВАН КИВЕЛЮК, ЛЮДВИК САЛЬО,
6— Др. ІВАН БРИК.

Головний Уряд „Р. Н. Союза“.

Духовний Отець:
о. Дмитро Хомяк, Simpson, Pa.

Предсідатель:
Дмитро Капітула, McAdoo. Pa.

Місто-предсідателька:
Марія Білик, Chicago, Ill.

Місто-предсідатель:
Василь Сувак, Whiting, Ind.

Секретар рекордовий:
Михайло Угорчак, Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловський, Box 76, Jersey City, N. J.

Касієр:
Алексій Шаршонь, 524 Pine and Franklin Sts., Shamokin, Pa.

Контрольна Комісія:
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Стефан Милянович, Jersey City, N. J.
Йосиф Ялечко, Ramey, Pa.

Радні:
Іван Ґлова, Shamokin, Pa.
Николай Ваверчак, Perth Amboy, N. J.
Володимир Каськів, Jersey City, N. J.
Петро Мотало, Chicago, Ill.
о. Мирон Данилович, Ansonia, Conn.
Андрій Гальчак, McKees Rocks, Pa.

Редактор „Свободи“:
Осип Стеткевич, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Завідатель „Свободи“:
Андрій Савка, 83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Головна Канцелярія „Р. Н. Союза“ находить ся під числом 83 Grand St., (у власнім домі) Jersey City, N. J.

Просьвітна Комісія.

Др. В. Сіменович, 1956 Armitage Ave., Chicago, Ill. — предсідатель.
А. Горбаль, 135 Main Str., Derby, Conn. — касієр.
Е. Струтинська, 714 Bickerdike Str., Chicago, Ill. — секр.
о. В. Балог, Whiting, Ind.
Д. Андрейко, New Britain, Conn.
Др. І. Копистянський, Shamokin, Pa.
Ю. Павчак, Brooklyn, N. Y.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. Василія, від. 214, повідомляє, що дня 26. січня с. р. вибрано до комітету слідуючі особи: М. Волянський, пред.; Н. Гвозд, секр. фін.; І. Антохов, кас.; П. Чирка. секр рекорд. — За Комітет: Панько Чирка.

МІЛВОКІ, ВІС. Бр. сьв. Николая, від. 68, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 16. марця с. р. в гали Олинічака, 3 Аве., ріг Бурнгам ул. На сей мітінґ повинен явити ся кождий член, позаяк суть дуже важні справи до полагодженя. Взиває ся усіх довгуючих членів. щоби на тім мітінґу вирівняли свої залеглости. бо инакше зістануть суспендовані. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник $1.00 кари. — Н. Бойко, предс.; С. Пюрко, кас.

МІНСРАКС, ПА. Бр. сьв. Володимира, від. 91. повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 16. марта с. р. На сей мітінґ має явити ся кождий член, бо суть важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 ц. кари. а урядник $1.00. — І. Шнур, секр.

ВІЛКСБЕРІ, ПА. Бр. сьв. О. Николая, від. 99. повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 16-го марта с. р. о год. 3-тій пополудни. На тім мітінґу зложить справоздане касове контрольна комісія за три місяці, а крім того суть ще инші важні справи до полагодженя. Буде принимати ся нових членів від 16 до 30 літ без вступного, а від 30 до 45 літ за половину вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить кару 25 ц., а урядник 50 ц. — А. Лаврів, предс.; П. Герман, секр.

БРАВНСВІЛ, ПА. Бр. сьв. Петра і Павла, від. 6, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що дня 23-го марта с. р. відбуде ся квартальний мітінґ, на котрім будуть полагоджувати ся дуже важні справи. Кождий член має на тім мітінґу явити ся. Довгуючі члени мусять вирівнати всі свої залеглости, бо инакше зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. Нових членів будемо принимати без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. З тої нагоди повинні скористати всі ті Русини, котрі ще не належать до жадного запомогового товариства. — І. Петриско, предс.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. сьв. Димитрія, від. 301, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу зістали вибрані слідуючі урядники: Р. Кондратюк, пщедс.; К. Січевський, секр.; П. Поплавський, кас.; І. Костюк, Д. Поплавський і М. Зінчук, контрольори; Й. Медзяк і Л. Кучер, хорунжі; Н. Поплавський, доз. хорих. Мітінґи відбувають ся у першу неділю по першім в гали парафіяльній. — К. Січевський, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. Зап. Січ під покровом сьв. Володимира, від. 206, подає до відома, що всякі кореспонденції дотичні Товариства належить висилати на адресу: Dm. Boyko, secr 38 Coller St., Woonsocket R. I.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Бр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 259, повідомляє всіх своїх членів, що квартальний мітінґ відбуде ся в суботу 15-го марця с. р. о год. 7.30 вечер. На сей мітінґ обовязком кождого члена явити ся і вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані або вилучені з Братства і з Р. Н. Союза і пізнійше не будуть мати на кого вини складати, а тільки на себе самих.

Рівночасно просить ся всіх Братів, котрих ще діти не належать до Р. М. Союза, щоби були ласкаві появити ся на сей мітінґ і записали свої діти до Тов. „Ранна Зоря“ Р. Мол. Союза, котре то Тов. основує Еміль Скородинський, секретар згаданого Братства і обіцює щиро і совісно після сил і здібности отсим Тов-ом займати ся.

Дорогі Братя і Сестри! Вже досить нам тих польських опікунів, тих волоцюгів! Вже час би було нам самим опікувати ся нашими дітьми і не дати обманювати ся тим польським аґентам, що то день в день лазять від хати до хати і дурять наші руські родини, що їх асекураційна компанія виплачує до трох або до пятьох літ гроші ще за житя заасекурованих дітий. Ще раз кажу Вам щиру правду і то з власного досьвіду, що то є лише лож і циганьство та обманьство, бо я знаю, що подібна асекураційна компанія не хоче виплатити навіть того посмертного, що приписано і єсли би прийшло до того, то я готовий доказати, яка то правда, що ті аґенти кажуть. І нащож нам платити по чужих компаніях по 25 центів місячно і більше на тих кілька долярів, коли ми маємо свою орґанізацію, котра за ту саму вкладку о много більше платить і єсьмо певні, що наш тяжко запрацьований цент не пропаде, а притім можемо сподівати ся кращої і для нас кориснійшої будучности, єсли наші діти належати-муть до нашої орґанізації, т. є. до Р. М. Союза. — Е. Скородинський, секр. Братства і опікун „Ранної Зорі“ Р. М. Союза.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. сьв. Василія, від. 289, повідомляє всіх своїх членів, що дня 15. марта с. р. відбуде ся річний мітінґ, на котрім вибирати ся буде новий уряд. Неприсутний на тім мітінґу член заплатить кару 50 ц., а неприсутний урядник — $1.00. Нових членів принимати ся буде без вступного до Братства, а до Р. Н. Союза після статута. — А. Явиляк, предс.; В. Левчик, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Сестр. Зач. Пр. Діви Марії, від. 337, повідомляє свої членицї, що мітінґ відбуде ся в неділю дня 16. марця с. р. в церковній гали о 6-тій годині вечером. Будемо принимати нові членицї без вступного до Сестрицтва, а до Р. Н. Союза після статута. Наше Сестрицтво платить $2.50 тижнево в разї слабости, за вкладкою 25 цнт. місячно. Мітінґи відбувають ся кождої 3-тої неділї в місяцю в церковній гали на Норт Севент стріт. — З. Нізінкевич, предс.; Дз. Ковальчик, кас.; М. Чолій, секр.

ТЕЙЛОР, ПА. Бр. сьв. Кирила і Методія, від. 260, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що квартальний мітінґ відбуде ся дня 16. марця с. р. о год. 2-ій пополудни. На сей мітінґ мусить явити ся кождий член. бо в противнім разї заплатить кару після статута. — А. Тихоневич, предс.; І. Хома, секр.

СВОЄРС, ПА. Бр. сьв. Арх. Михаїла, від. 197, буде мати квартальний мітінґ дня 16. марта с. р. в гали під церквою сьв. О. Николая. На порядку дневнім важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить 50 ц., а урядник $1.00. — Н. Господар, предс.; Н. Іваніцький, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Братство сьв. Арх. Михаїла, від. 14, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що квартальний мітінґ відбуде ся в неділю дня 16. марта в церковній гали. На тім мітінґу будуть перепроваджувати ся важні справи і принимати ся буде нових членів. Кождий член повинен на тім мітінґу явити ся. — Гр. Конча, предс.; А. Репа, кас.; І. Мудрейко, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. сьв. О. Николая, від. 4, повідомляє всіх своїх членів, що на річнім мітінґу відбувшім ся дня 16-го лютого с. р. вибрано слідуючий новий уряд: Н. Пупчик, предс.; І. Костик, з. предс.; І. Жарський, кас.; С. Павчак, з. кас.; Г. Підлипчак, секр.; Г. Ференц з. секр.; С. Чомко і К. Ференц, доз. хорих. Заразом повідомляє ся всіх місцевих і позамісцевих членів, що слідуючий мітінґ відбуде ся в неділю дня 16. марта с. р. в гали церковній під ч. 272 Гендерсон стр. (коло Сіти Гол). точно о год. 2.30 пополудни. Всі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разї зістануть виключені з Братства і з Р. Н. Союза. Мітінґи відбувають ся кождого місяця по 10-тім в неділю. Адреса секретаря звучить: Harry Pidlypchak, 138 Morris St., Jersey City, N. J.

ПОКВІТОВАНЯ ЗА ВИПЛАЧЕНІ ЗАПОМОГИ З КАСИ Р. Н. СОЮЗА.

Ч. 232. Іван і Анна Емба одержали $300.00 яко посмертну запомогу по своїй донцї Зузаннї, чл. від. Р. Мол. С. ч. 5, в Мт. Кармел, Па.

Ч. 2637. Марія Шеремета одержала $847.50 яко посмертну запомогу по своїм мужу Семенї, чл. від. Р. Н. С. ч. 245, в Трентон, Н. Дж.

Ч. 2638. Місцевий уряд одержав $152.50 яко похоронні кошти по Семенї Шеремета, чл. від. Р. Н. С. ч. 245, в Трентон, Н. Дж.

Ч. 2677. Марія Горощак одержала $350.00 яко посмертну запомогу по своїм мужу Петрі, чл. від. Р. Н. С. ч. 68, в Ансонії, Конн.

Ч. 2678. Місцевий уряд одержав $150.00 яко похоронні кошти по Петрі Горощак, чл. від. чл. від. Р. Н. С. ч. 68, в Ансонія, Конн.

Ч. 2688. Андрій Малей, чл. від. Р. Н. С. ч. 16, в Лансфорд, Па., одержав $200.00 яко запомогу за утрату ока.

Ч. 2691. Олекса Сембрат, чл. від. Р. Н. С. ч. 104, в Перт Амбой, Н. Дж., одержав $200.00 яко запомогу за утрату ока.

Ч. 2694. Марія Кунецька, чл. від. Р. Н. С. ч. 245, в Трентон, Н. Дж., одержала $50.00 яко надзвичайну запомогу з фонду бідних.

Ч. 2713. Текля Косар одержала $700.00 яко посмертну запомогу по своїм мужу Даньку, чл. від. Р. Н. С. ч. 106, в Шікаґо, Ілл.

Ч. 2715. Анна Скибик одержала $1000.00 яко посмертну запомогу по своїм мужу Антонї, чл. від. Р. Н. С. ч. 201, в Віналн, Н. Дж.

Ч. 2720. Антін Козднонь, чл. від. Р. Н. С. ч. 14, в Ст. Луіс, Мо., одержав $400.00 яко запомогу по помершій женї Катерині.

Ч. 2725. Заступник австро-угорського конзуляту в Вілкєбері, Па., одержав $865.00 яко сирітську часть по Василю Шилка, чл. від. Р. Н. С. ч. 189, в Савт Форк, Па.

Ч. 2734. Місцевий уряд одержав $168.00 яко похоронні кошти по Михайлї Пенин, чл. від. Р. Н. С. ч. 114, в Дунмор, Па.